

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΑΥΛΕΙΑΣ**

ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

**Από τον Μικρασιατικό Ξεριζωμό ως τους
Πρόσφυγες της Συρίας**

Σχολικό έτος: 2015-16

Α΄ Τετράμηνο

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Πάνου Αναστασία ΠΕ06

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ σύμφωνα με το 2^ο Ερευνητικό Σχήμα

ΟΜΑΔΑ Α (Προσφυγιά)

Δερβέναγα Κωνσταντίνα

Αγγελή Αγγελική

Θανάσης Κοντογιάννης

Κώστας Παττακιάς

Μάριος

ΟΜΑΔΑ Β (Μετανάστευση)

Θανάσης Καρούζος

Σταυρούλα Παπαγεωργίου

Αργύρης Αθανασάκος

Λουκάς Δέλλιος

Βάσω Κακόγιαννου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	4
1. Προσφυγιά	4
1.1. Γενικά στοιχεία	4
1.1.1. Ορισμός της προσφυγιάς	4
1.1.2. Αιτίες της προσφυγιάς	4
1.1.3. Συνέπειες για τη χώρα προέλευσης των προσφύγων	4
1.1.4. Συνέπειες της προσφυγιάς για τους πρόσφυγες	4
1.1.5. Συνέπειες για τη χώρα στην οποία καταφεύγουν	7
1.2. Διεθνής προστασία- Αίτηση Ασύλου	7
1.2.1. Ισχύον Νομικό Πλαίσιο	8
1.2.2. Υποχρεώσεις αιτούντων διεθνή προστασία	8
1.2.3. Διεθνείς αρμόδιοι οργανισμοί	9
2. Ο Μικρασιατικός Ξεριζωμός	9
2.1. Ιστορική Αναδρομή	9
2.2. Η εγκατάσταση των προσφύγων	11
2.3. Η Λογοτεχνία του Μικρασιατικού Ξεριζωμού	14
3. Πρόσφυγες του Πόντου	15
4. Πρόσφυγες της Συρίας	16
4.1. Ιστορική Αναδρομή	16
4.2. Συνθήκες Διακίνησης Προσφύγων	17
5. Μετανάστευση	22
5.1. Ορισμός μετανάστευσης	22
5.2. Αίτια μετανάστευσης	22
5.3. Είδη μετανάστευσης	22
5.4. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες	23
5.4.1. Ένταξη των μεταναστών	24
6. Απόδημος Ελληνισμός	25

6.1. Έλληνες του εξωτερικού	26
6.2. Διάσημοι μετανάστες παγκοσμίως	29
6.3. Η κρίση οδηγεί σε φυγή	30
6.3.1. Νέο μεταναστευτικό κύμα Ελλήνων στην Αυστραλία	31
7. Η μετανάστευση στην τέχνη	34
Επίλογος	36
ΠΗΓΕΣ	37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	38

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι άνθρωποι από τα αρχαία χρόνια εγκατέλειπαν τον τόπο διαμονής τους για διάφορους λόγους, οι οποίοι ήταν είτε μετανάστευση είτε προσφυγιά. Το φαινόμενο μπορούμε να το εντοπίσουμε και στην σημερινή εποχή. Σε αυτή την εργασία αναλάβαμε να αναζητήσουμε τα αίτια και τα αποτελέσματα των παραπάνω διαχρονικών ζητημάτων. Έτσι, ξεκινήσαμε την διερεύνηση των δυο θεμάτων από την περίοδο της μικρασιατικής καταστροφής έως σήμερα εστιάζοντας στον ελλαδικό χώρο και τη μετακίνηση πληθυσμών από και προς αυτόν.

1. ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ

1.1. Γενικά Στοιχεία

1.1.1. Ορισμός της προσφυγιάς

Η κατάσταση στην οποία μεγάλος πληθυσμιακός αριθμός μετακινείται μέσω εξαναγκασμού, εξαιτίας δημοσιονομικών και θρησκευτικών ιδεωδών. Προσφυγιά σημαίνει απώλεια της ελευθερίας, της πατρίδας, της αξιοπρέπειας και φόβος. Ειδικότερα μεγάλος φόβος για το μέλλον, αβεβαιότητα, ανασφάλεια αλλά και θυμός. Σε πολλές γωνιές του κόσμου εκεί που κυριαρχεί το μακελειό και ο θάνατος, οικονομικά, γεωλογικά αλλά και πολιτικά συμφέροντα χωρίς κανένα ενδιαφέρον στον πόνο που προκαλούν δημιουργούν ανθρώπινα ποτάμια που κυλούν απεγνωσμένα και τρομοκρατημένα προς κάθε κατεύθυνση για επιβίωση.

1.1.2. Αιτίες της προσφυγιάς

Τα αίτια που είναι υπεύθυνα για το τεράστιο πρόβλημα της προσφυγιάς είναι κυρίως τα ίδια με της μετανάστευσης. Η μόνη διαφορά αφορά τις επιπτώσεις που δέχεται η ψυχοσύνθεση του ανθρώπου. Σαφώς τα αίτια είναι κυρίως πολιτικά, οικονομικά και θρησκευτικά. Τέλος, αίτια μπορούν να θεωρηθούν οι οικολογικές και φυσικές καταστροφές, οι οποίες έχουν σχέση με τις περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε τόπο.

1.1.3. Συνέπειες για τη χώρα προέλευσης των προσφύγων

Αρνητικές συνέπειες της προσφυγιάς

- ✚ Περιοχές των χωρών των προσφύγων, ερημώνονται πληθυσμιακά.

- ✚ Οι χώρες προέλευσης των προσφύγων , χάνουν το εργατικό δυναμικό. Επίσης, χάνουν τους νέους οι οποίοι θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της χώρας τους.

Θετικές συνέπειες της προσφυγιάς

- ✚ Οι πρόσφυγες μεταφέρουν στη χώρα τους , θετικά στοιχεία από τον πολιτισμό της χώρας στην οποία έχουν εγκατασταθεί.
- ✚ Δημιουργούνται γέφυρες επικοινωνίας και δεσμοί φιλίας μεταξύ των νέων χωρών όπου οι πρόσφυγες έχουν πλέον εγκατασταθεί.
- ✚ Οι πρόσφυγες που επιστρέφουν στην χώρα προέλευσής τους αναπτύσσουν επιχειρήσεις βασισμένες στις επιχειρήσεις στην χώρα στην οποία ζούσαν.
- ✚ Οι πρόσφυγες στέλνουν στη χώρα προέλευσής τους μεγάλης αξίας συναλλάγματα.

1.1.4. Συνέπειες της προσφυγιάς για τους πρόσφυγες

Αρνητικές

- ✚ Ορισμένοι από τους πρόσφυγες δεν κατορθώνουν να φτάσουν ποτέ στην χώρα που επιθυμούν καθώς «χάνονται» στην πορεία προς αυτή.
- ✚ Πολλοί από τους πρόσφυγες , εργάζονται πολλές ώρες σε σκληρές συνθήκες εργασίας με χαμηλό μισθό και χωρίς ασφάλιση.
- ✚ Οι πρόσφυγες αποτελούν αντικείμενο οικονομικής εκμετάλλευσης από κακόψυχα , άσπλαχνα άτομα κατά τη μεταφορά τους.
- ✚ Οι πρόσφυγες ζουν μακριά από την οικογένεια τους , την πατρίδα τους και στην ξένη χώρα όπου ζουν, ζουν συχνά σε καθεστώς παρανομίας.
- ✚ Αρκετοί από τους πρόσφυγες συλλαμβάνονται και προωθούνται πάλι στη χώρα τους ή σε στρατόπεδα υποδοχής και συγκέντρωσης προσφύγων.
- ✚ Αρκετές γυναίκες κακοποιούνται και οδηγούνται στην πορνεία.
- ✚ Οι πρόσφυγες αντιμετωπίζουν σοβαρές μορφές ρατσισμού.

Θετικές

- ✚ Οι πρόσφυγες που κατορθώνουν να φτάσουν στην «γη της επαγγελίας τους», βρίσκουν ασφάλεια στη χώρα που τους φιλοξενεί, αν δίνονταν στη χώρα τους για τις πολιτικές τους απόψεις.
- ✚ Έχουν τη δυνατότητα να σπουδάσουν οι ίδιοι και τα παιδιά τους. Τους παρέχονται περισσότερες ευκαιρίες και καλύτερο μέλλον.

- ✚ Εξασφαλίζουν την επιβίωση τους και καλύτερο επίπεδο ζωής από αυτό που τους πρόσφερε η χώρα τους , όταν καταλήγουν σε χώρες με υψηλό βιοτικό επίπεδο.
- ✚ Όσοι πρόσφυγες προέρχονται από περιοχές όπου ο πόλεμος κυριαρχεί , καταφέρνουν να αποφύγουν τον θάνατο για τους ίδιους και τα παιδιά τους.

1.1.5. Συνέπειες για τη χώρα στην οποία καταφεύγουν

Θετικές

- Εξασφαλίζει φτηνά εργατικά χέρια. Πολλές εργασίες θα κόστιζαν πολύ περισσότερο αν γίνονταν από ντόπιους.
- Υπάρχει εργατικό δυναμικό σε τομείς όπου παρατηρούνταν έλλειψη εργατικών χεριών (π.χ. αγροτικός, κτηνοτροφικός, βιομηχανικός χώρος.)
- Οι μετανάστες, αμειβόμενοι με χαμηλά ημερομίσθια , συμβάλλουν στη μείωση του πληθωρισμού.
- Οι μετανάστες συμβάλλουν στη στήριξη του ασφαλιστικού συστήματος με τις εισφορές που καταβάλλουν, σε χώρες όπου παρατηρείται γήρανση του ντόπιου πληθυσμού.
- Μπορούν να αποτελέσουν γέφυρα φιλίας ανάμεσα στη χώρα όπου φιλοξενούνται και στη χώρα προέλευσης τους.

Αρνητικές

- Αυξάνεται η ανεργία των ντόπιων σε ορισμένους τομείς αφού οι μετανάστες εργάζονται με χαμηλότερο ημερομίσθιο και συχνά ανασφάλιστοι.
- Ενισχύεται η παρανομία και η εγκληματικότητα, όταν οι μετανάστες δεν μπορούν να επιβιώσουν με άλλο τρόπο, γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από ντόπιους παρανόμους .
- Απειλείται με αλλοτρίωση η πληθυσμιακή σύνθεση των χωρών στις οποίες καταφεύγουν, αφού ο αριθμός των προσφύγων είναι τεράστιος.

1.2. Διεθνής προστασία- Αίτηση Ασύλου

Αιτών διεθνή προστασία είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή γραπτά σε οποιαδήποτε ελληνική αρχή ότι ζητά άσυλο ή ζητά να μην απελαθεί γιατί φοβάται δίωξη λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, ή γιατί κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης διαμονής του, ιδίως γιατί κινδυνεύει με θανατική ποινή ή εκτέλεση, με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή κινδυνεύει η ζωή ή η ακεραιότητά του λόγω διεθνούς ή εμφύλιας σύρραξης.

1.2.1. Ισχύον Νομικό Πλαίσιο

Οι αιτούντες διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα:

- Απαγορεύεται να απελαθούν μέχρι να ολοκληρωθεί η εξέταση της αίτησής τους
- Μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην χώρα, εκτός εάν στο δελτίο που έχουν πάρει ορίζεται συγκεκριμένο τμήμα της χώρας στο οποίο επιτρέπεται να κυκλοφορούν.
- Αν δεν έχουν στέγη μπορούν να ζητήσουν να στεγαστούν σε Κέντρα Φιλοξενίας ή άλλο χώρο. Το αίτημά τους θα γίνει δεκτό, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις.
- Έχουν δικαίωμα να εργαστούν υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η ελληνική νομοθεσία.
- Έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, ως εργαζόμενοι, όπως οι Έλληνες πολίτες.
- Έχουν δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, εφόσον είναι ανασφάλιστοι και άποροι
- Αυτοί και τα παιδιά τους έχουν πρόσβαση στη δωρεάν δημόσια εκπαίδευση
- Έχουν πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση.
- Αν είναι άτομο με αναπηρία 67% και άνω, έχει δικαίωμα να λάβει επίδομα αναπηρίας, εφόσον δεν είναι δυνατή η διαμονή του σε Κέντρο Φιλοξενίας.
- Ως αιτούντες της διεθνούς προστασίας δεν μπορούν να ταξιδέψουν εκτός Ελλάδας.
- Ως αιτούντες της διεθνούς προστασίας δεν μπορούν να φέρουν στην Ελλάδα την οικογένειά τους από τη χώρα καταγωγής τους.

1.2.2. Υποχρεώσεις αιτούντων διεθνή προστασία

Ως αιτούντες της διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα, έχουν υποχρέωση:

- Να παραμείνουν στην Ελλάδα μέχρι να ολοκληρωθεί η εξέταση της αίτησής τους.
- Να συνεργαστούν με τις ελληνικές αρχές για κάθε θέμα σχετικό με την αίτησή τους και την εξακρίβωση των στοιχείων της ταυτότητάς τους.

- Να πηγαίνουν οι ίδιοι στην Υπηρεσία Ασύλου για να ανανεώνουν το δελτίο τους πριν τη λήξη του και το αργότερο κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη ισχύος του.
- Να ενημερώνουν την Υπηρεσία Ασύλου αμέσως για τη διεύθυνση κατοικίας στους και για τα στοιχεία επικοινωνίας τους, καθώς και για κάθε αλλαγή τους. Η Υπηρεσία Ασύλου θα στέλνει στη διεύθυνση που δηλώνουν έγγραφα που έχουν σχέση με την αίτησή τους.
- Να τηρούν τις προθεσμίες που τους ορίζουν στα διάφορα στάδια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής τους.
- Να αποκαλύπτουν την πραγματική τους οικονομική κατάσταση σε περίπτωση που απολαμβάνουν παροχές από το Κράτος.
- Να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που τους τίθενται σε περίπτωση στέγασής τους σε Κέντρο Φιλοξενίας ή άλλο χώρο.

1.2.3. Διεθνείς αρμόδιοι οργανισμοί

2. UNHCR
 3. UNICEF
 4. AMNESTY
 5. EVASP
 6. EUROPA
 7. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
 8. Frontex
-

2. Ο ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ

2.1 Ιστορική Αναδρομή

Η ενίσχυση του τουρκικού εθνικισμού, οδήγησαν σε συστηματικούς διωγμούς των ελληνορθόδοξων πληθυσμών από το 1913.

Έτσι, στα χρόνια των βαλκανικών πολέμων και του Α' Παγκόσμιου πολέμου, με το επιχείρημα ότι η παρουσία ελληνικών πληθυσμών θα έθετε σε κίνδυνο τις τουρκικές πόλεις αν δέχονταν ελληνική επίθεση, εκτοπίστηκαν στην ενδοχώρα περίπου 150.000 Έλληνες.

Παράλληλα, οργανώθηκαν τα τάγματα εργασίας στα οποία κατατάσσονταν άνδρες πάνω από 45 ετών που οδηγούνταν για αγγαρείες σε λατομεία και δημόσια έργα στο εσωτερικό της χώρας. Έτσι εξοντώθηκαν εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες της Μικράς Ασίας και του Πόντου, πράγμα που αποτέλεσε αληθινή τραγωδία για τον ελληνισμό. Ίδια τύχη είχαν και οι Αρμένιοι.

Οι επιχειρήσεις του ελληνικού στρατού έως το καλοκαίρι του 1920

Ο ελληνικός στρατός κατέλαβε αρχικά τα εδάφη της Μικράς Ασίας για τα οποία είχε εντολή από την Αντάντ. Λίγο αργότερα, ο Βενιζέλος έλαβε από το συνέδριο του Παρισιού άδεια επέκτασης της ελληνικής ζώνης κατοχής. Έτσι, ο ελληνικός στρατός, αφού κατέλαβε, την άνοιξη του 1920, την Α. Θράκη, προέλασε, το καλοκαίρι του 1920, σε βάθος 100-150 χλμ. καταλαμβάνοντας μια ζώνη εδαφών στη Μ. Ασία κατά πολύ μεγαλύτερη από αυτή που όριζε η συνθήκη των Σεβρών (είχε υπογραφεί λίγο νωρίτερα).

Οι εκλογές του 1920 και η επάνοδος του Κωνσταντίνου

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, ο Βενιζέλος προκήρυξε εκλογές. Υποτίμησε, όμως, το γεγονός ότι ένα σημαντικό τμήμα της ελληνικής κοινωνίας είχε κουραστεί από την πολεμική προσπάθεια που είχε ξεκινήσει χρόνια πριν με τους βαλκανικούς πολέμους. Καθώς το πολιτικό κλίμα ήταν ήδη τεταμένο, ο αιφνίδιος θάνατος του Αλέξανδρου, που εκτελούσε χρέη βασιλιά, μετέτρεψε τις εκλογές σε άτυπο δημοψήφισμα για την επιστροφή ή όχι του εξόριστου Κωνσταντίνου στην Ελλάδα. Στις εκλογές που έγιναν τον Νοέμβριο του 1920 οι Φιλελεύθεροι ηττήθηκαν. Η νέα φιλοβασιλική κυβέρνηση οργάνωσε δημοψήφισμα για την επιστροφή ή όχι του Κωνσταντίνου. Το υπερβολικά υψηλό ποσοστό υπέρ του Κωνσταντίνου δημιούργησε βάσιμες υποψίες για νοθεία. Τον Δεκέμβριο του 1920 ο Κωνσταντίνος επανήλθε.

Διπλωματικές επιτυχίες του τουρκικού κινήματος αντίστασης

Παράλληλα, οι Δυνάμεις της Αντάντ είχαν αρχίσει να επανεξετάζουν τη στάση τους διαβλέποντας τη δυνατότητα του κεμαλικού κινήματος να είναι ο νικητής της σύγκρουσης. Η επιστροφή του Κωνσταντίνου, πολέμιου της Αντάντ στα χρόνια του Α' Παγκόσμιου πολέμου, λειτούργησε ως πρόφαση για τις Δυνάμεις, ιδίως για τη Γαλλία και την Ιταλία, ώστε να αναθεωρήσουν τη στάση τους απέναντι στην Ελλάδα. Έτσι, ο Κεμάλ, αφού υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με τη Σοβιετική Ένωση (Μάρτιος 1921), προχώρησε στην

υπογραφή σειράς συμφωνιών με τη Γαλλία (Μάρτιος και Οκτώβριος 1921) και την Ιταλία (Μάρτιος 1921) που προέβλεπαν την αποχώρηση των στρατευμάτων τους από τη Μικρά Ασία με αντάλλαγμα την παραχώρηση προνομίων και διευκολύνσεων από την κεμαλική Τουρκία. Μετά απ' αυτά, οι ελληνικές προσπάθειες είχαν πλέον μόνο την αγγλική στήριξη, και αυτή σε διπλωματικό, κυρίως, επίπεδο.

Οι εξελίξεις έως τον Αύγουστο του 1922

Η νέα φιλοβασιλική κυβέρνηση δεν τήρησε την προεκλογική της υπόσχεση για τερματισμό του πολέμου. Ο Κωνσταντίνος και η νέα πολιτική ηγεσία πίστευαν ότι η νίκη ήταν κοντά και γι' αυτό αποφάσισαν να συνεχίσουν τον πόλεμο. Το καλοκαίρι του 1921, τα ελληνικά στρατεύματα πραγματοποίησαν μεγάλη επίθεση, που κόστισε χιλιάδες νεκρούς και τραυματίες, φτάνοντας μέχρι τον ποταμό Σαγγάριο, λίγα χιλιόμετρα πριν την Άγκυρα. Συνάντησαν, ωστόσο, ισχυρή αντίσταση και υποχώρησαν στη γραμμή που οριζόταν από τις πόλεις Εσκή Σεχίρ-Κιουτάχεια-Αφιόν Καραχισάρ. Εκεί παρέμεινε το μέτωπο τον επόμενο ένα χρόνο. Όμως, οι όροι του παιχνιδιού είχαν αντιστραφεί. Ο Κεμάλ, ενισχυμένος οικονομικά, διπλωματικά και στρατιωτικά, εμφανιζόταν αδιάλλακτος. Την ίδια στιγμή στην Αθήνα ενισχύονταν οι αντιπολιτευτικές φωνές και οξυνόταν η οικονομική κρίση. Σε αυτές τις συνθήκες, οι κυβερνήσεις της Αθήνας αναζητούσαν στο εξωτερικό διπλωματική και οικονομική στήριξη, αλλά δίχως αποτέλεσμα.

Στις 13 Αυγούστου εκδηλώθηκε η τελική τουρκική επίθεση. Λίγο μετά η ελληνική άμυνα κατέρρευσε και άρχισε η υποχώρηση. Στις 27 Αυγούστου οι κεμαλικοί μπήκαν στη Σμύρνη. Η πόλη παραδόθηκε στις φλόγες, οι Έλληνες και οι Αρμένιοι κάτοικοί της στη σφαγή. Η ήττα του ελληνικού στρατού σήμανε και το τέλος του μικρασιατικού ελληνισμού. Όσοι Έλληνες σώθηκαν πήραν το δρόμο για την προσφυγιά.

2.2 Η εγκατάσταση των προσφύγων

Μετά την Μικρασιατική καταστροφή, πρόσφυγες κατέφυγαν σε όλη την Ελλάδα με την πλειοψηφία αυτών να καταφεύγουν στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, στη Θράκη και στην Ανατολική Μακεδονία, στην Εύβοια και στην Στερεά Ελλάδα. Οι μετακινήσεις τους πάνω στα καράβια γίνονταν με αντίξοες συνθήκες. Ταξίδευαν στοιβαγμένοι ο ένας πάνω στον άλλον καθώς τα πλοία χωρούσαν πολύ μικρότερο αριθμό ανθρώπων. Τουλάχιστον τέσσερις μέρες ταξίδι κάτω από τη βροχή και το δυνατό ήλιο. Όταν έφτασαν στην Ελλάδα η βοήθεια που δέχτηκαν δεν ήταν η προσδοκώμενη καθώς το ελληνικό κράτος και η κοινωνία ήταν απροετοίμαστοι για μια μαζική έλευσή πληθυσμών. Για να

αντιμετωπιστεί η κατάσταση μεγάλη ήταν συνεισφορά ξένων φιλανθρωπικών οργανισμών όπως ο Ερυθρός Σταυρός. Οι άνθρωποι αυτοί όπως είναι φυσικό και λόγω των κακών συνθηκών διαβίωσης υπέφεραν πολλές αρρώστιες όπως η ελονοσία και η φυματίωση. Μεγάλο μέρος τους άφησε την τελευταία του πνοή πάνω στα καράβια. Το 20% από όσους έφτασαν στον προορισμό τους πέθανε στον πρώτο χρόνο από αρρώστιες και υποσιτισμό. Το πρόβλημα της στέγασης επίσης ήταν μεγάλο και για την αντιμετώπιση του ιδρύθηκε από το κράτος, στις 3 Μαρτίου 1923, το Ταμείο Περίθαλψης Προσφύγων (Τ.Τ.Π.) του οποίου σκοπός ήταν να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά το προσφυγικό ζήτημα παρακάμπτοντας τα προβλήματα της γραφειοκρατίας. Στα σχέδια του περιελήφθησαν τέσσερις περιοχές της Αττικής ως μόνιμοι τόποι εγκατάστασης. Αυτές ήταν η Καισαριανή, ο Βύρωνας, η Νέα Ιωνία και Κοκκινιά. Επισήμως ο λόγος ήταν πως βρίσκονταν κοντά στην Αθήνα και τον Πειραιά. Ανεπίσημα όμως η επιλογή των περιοχών αυτών ήταν το οικονομικό και πολιτικό υπόβαθρο του πληθυσμού που θα έμεναν εκεί. Με τη συνδρομή λοιπόν του Τ.Π.Π άρχισε η κατασκευή των πρώτων οικημάτων. Κάθε 10 ή 12 σπίτια αποτελούσαν ένα τετράγωνο στο κέντρο του οποίου βρισκόταν μια αυλή με κοινές τουαλέτες. Τα σπίτια αυτά ήταν πλίνθινα και είχαν ένα δωμάτιο για να στεγαστεί ολόκληρη οικογένεια. Οι συνθήκες εγκατάστασης τους όπως διαπιστώνουμε ήταν κακές και η προχειρότητα στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους εμφανής. Η Δόμνα Σαμίου ανακαλεί: «Το φθινόπωρο, η Δημαρχία μοίραζε από ένα ρολό πισσόχαρτο στον κάθε νοικοκύρη και σκεπάζονταν οι τάβλες της στέγης. Όμως ο άνεμος το έσκιζε, το χειμώνα και στάζανε τα νερά της βροχής μέσα σε τενεκέδες και λεκάνες. Έξι παράγκες στη σειρά, μεσοτοιχία με μία τάβλα, έξι κι από την άλλη. Όλα τα άκουγες. Από το ροχαλητό μέχρι τους καυγάδες των γειτόνων». Τα οικήματα που κατασκευάστηκαν από το Τ.Π.Π. σύντομα φάνηκε πως ήταν πολύ πρόχειρα και άχρηστα. Αποδείχθηκε λοιπόν ότι το κολοσσιαίο έργο της προσφυγικής αποκατάστασης ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθεί χωρίς ξένη βοήθεια. Η κοινωνία των εθνών (Κ.Τ.Ε.) ανταποκρίνεται σε ελληνικό αίτημα και εγκρίνει δάνειο στη χώρα με σκοπό την πλήρη αποκατάσταση των προσφύγων. Το δάνειο ως τα τέλη του 1929 ανέρχεται στις 12,5 εκατομμύρια αγγλικές λύρες. Οι πρόσφυγες σιγά σιγά είτε ενσωματώθηκαν σε Δήμους είτε ίδρυσαν δικούς τους δίνοντας συνήθως ένα όνομα που παρέπεμπε σε κάποια Μικρασιατική πόλη. Ενδεικτικά μερικές: Νέα Ιωνία, Νέα Χαλκηδόνα, Νέα Φιλαδέλφεια, Νέα Ερυθραία, Νέα Αρτάκη, Ψαχνά, Πολιτικά, Παλαιό Φάληρο, Νέα Κίος, τα Προσφυγικά στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας κ.α. Πριν από τη μόνιμη κατοικία τους και φτάνοντας στην Αθήνα και τον Πειραιά, προσπάθησαν να στεγαστούν πρόχειρα κατασκευάζοντας παράγκες και στήνοντας αντίσκηνα. Όσοι αργότερα έμειναν στην Καισαριανή εγκαταστάθηκαν αρχικά στον προαύλιο χώρο του νοσοκομείου Συγγρού. Άλλο σημείο εγκατάστασής τους ήταν στον αρχαιολογικό χώρο του Θησείου καθώς υπήρχε ανοιχτός χώρος κατάλληλος για στήσιμο σκηνών. Η έλλειψη αποχέτευσης, ύδρευσης, ηλεκτρισμού ήταν από τα βασικά προβλήματα που είχαν να αντιμετωπίσουν. Τις αντίξοες αυτές

συνθήκες αντιπάλεψαν οι Μικρασιάτες. Ο αισιόδοξος χαρακτήρας και το ανήσυχο πνεύμα τους, τους μετέτρεψαν σε ένα πραγματικά δημιουργικό δυναμικό για τη νεοελληνική κοινωνία. Το Τ.Π.Π καταργήθηκε το Μάιο του 1925 και ιδρύθηκε η ΕΑΠ (επιτροπή αποκατάστασης προσφύγων) για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του προσφυγικού. Η ΕΑΠ προσπάθησε να εγκαταστήσει πληθυσμούς προερχόμενους από την ίδια ή την ευρύτερη περιοχή στον ίδιο τόπο κι από εκεί προήλθαν τα διάφορα τοπωνύμια. Χωρίστηκαν σε «αστούς» και «αγρότες» αναλόγως με τον τόπο διαμονής τους και την επαγγελματική τους απασχόληση. Οι αστοί δούλεψαν σε οικοδομές, εργάτες σε βιοτεχνίες, πλανόδιοι. Οι πιο εύποροι ξεκίνησαν δική τους επιχείρηση ή ασχολήθηκαν με το εμπόριο.

Το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα κατά τον Μεσοπόλεμο

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα που είχε να αντιμετωπίσει η ελληνική κοινωνία του Μεσοπολέμου ήταν το προσφυγικό ζήτημα, δηλαδή η στέγαση και η επαγγελματική αποκατάσταση των προσφύγων.

Το ελληνικό κράτος απευθύνθηκε στην Κοινωνία των Εθνών (ΚτΕ), η οποία βοήθησε την Ελλάδα να συνάψει δάνειο και ίδρυσε την Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ), έναν αυτόνομο οργανισμό που θα δρούσε με τη συνεργασία του ελληνικού κράτους. Η ΕΑΠ λειτούργησε από το 1923 έως το 1930 και ασχολήθηκε κυρίως με την αποκατάσταση των προσφύγων στην ύπαιθρο. Περίπου 750.000 πρόσφυγες οδηγήθηκαν στη Μακεδονία και στη Θράκη, γιατί εκεί υπήρχαν διαθέσιμες γαίες αλλά και για να εξασφαλιστεί η αριθμητική υπεροχή του ελληνικού στοιχείου σε αυτές τις περιοχές.

Η αποκατάσταση των προσφύγων στις πόλεις ήταν κυρίως έργο του ελληνικού κράτους, που δημιούργησε προσφυγικούς συνοικισμούς (Καισαριανή, Βύρωνας, Νέα Ιωνία στην Αθήνα και Κοκκινιά στον Πειραιά). Οι πλούσιοι πρόσφυγες προτίμησαν περιοχές της αρεσκείας τους (Νέα Σμύρνη, Καλλίπολη του Πειραιά). Τέλος, όσοι φτωχοί πρόσφυγες δεν εξασφάλισαν κάποια από τις κατοικίες που έδινε το κράτος συνέχισαν να μένουν για πολλά χρόνια σε άθλια οικήματα στους προσφυγικούς συνοικισμούς.

Παρά τα κρατικά μέτρα, τα προβλήματα δεν έλειπαν, καθώς συχνά η στάση των γηγενών Ελλήνων απέναντι στους πρόσφυγες ήταν αρνητική. Οι πρόσφυγες πήραν γη που πολλοί γηγενείς θεωρούσαν δική τους και πρόσφεραν την εργασία τους φτηνά πιέζοντας προς τα κάτω τις αμοιβές και των ντόπιων. Ακόμη, οι πρόσφυγες ήταν στη συντριπτική τους πλειονότητα βενιζελικοί κι αυτό τους έφερνε σε αντίθεση με την αντιβενιζελική Παλαιά Ελλάδα. Τέλος, πολλοί γηγενείς θεωρούσαν τους πρόσφυγες παράδοξους,

καθώς είχαν πρωτάκουστα ονόματα, έτρωγαν άγνωστα φαγητά και οι γυναίκες τους εργαζόνταν σε ξένες δουλειές. Το αποτέλεσμα ήταν η λέξη «πρόσφυγας» να είναι για χρόνια απαξιωτικός χαρακτηρισμός μεταξύ των γηγενών Ελλήνων.

Πάντως, η άφιξη των προσφύγων σφράγισε τη νεοελληνική κοινωνία.

Σε οικονομικό επίπεδο, η αγροτική οικονομία αναζωογονήθηκε, καθώς οι πρόσφυγες αξιοποίησαν ακαλλιέργητες εκτάσεις εφαρμόζοντας και νέες καλλιεργητικές μεθόδους. Η συγκέντρωση πολλών από αυτούς στα αστικά κέντρα πρόσφερε νέες δυνατότητες στο εμπόριο και στη βιομηχανία. Οι περισσότεροι γνώριζαν κάποια τέχνη και, έχοντας μεγάλη ανάγκη από χρήματα, εργαζόνταν ακόμη και με χαμηλές αμοιβές. Όσοι διέθεταν κεφάλαιο ασχολήθηκαν με το εμπόριο και τη βιοτεχνία, όπου αρκετοί διέπρεψαν.

Σε κοινωνικό επίπεδο οι πρόσφυγες έφεραν στην κοινωνία της Ελλάδας τον τρόπο ζωής τους, τις συνήθειές τους, τη μουσική τους (ρεμπέτικο τραγούδι), την κουζίνα τους. Καθώς πολλές από τις γυναίκες πρόσφυγες υποχρεώθηκαν να εργαστούν και αρκετές από τις γηγενείς έκαναν το ίδιο, τα στερεότυπα που ήθελαν τη γυναίκα κλεισμένη στο σπίτι και υποχείριο του άντρα άρχισαν να κλονίζονται.

2.3. Λογοτεχνία του Μικρασιατικού Ξεριζωμού

Οι πρόσφυγες έδωσαν νέα πνοή στα Γράμματα και στις Τέχνες. Σημαντικοί λογοτέχνες, όπως ο Γιώργος Σεφέρης (Νόμπελ Λογοτεχνίας 1963), ο Ηλίας Βενέζης, ο Κοσμάς Πολίτης, ο Στρατής Δούκας και η Διδώ Σωτηρίου, ήταν Μικρασιάτες.

- Ηλίας Βενέζης, **Αιολική γη** (1943).
Η ζωή μιας ομάδας εφήβων στη Μικρά Ασία τα ανέμελα χρόνια πριν τον πόλεμο.
- Κοσμάς Πολίτης, **Στου Χατζηφράγκου**(1964).
Η ζωή στη συνοικία Χατζηφράγκου της Σμύρνης στις αρχές του 20ού αιώνα.
- Ηλίας Βενέζης, **Νούμερο 31328** (1931).
- Στρατής Δούκας, **Ιστορία ενός αιχμαλώτου**(1929).
- Διδώ Σωτηρίου, **Οι νεκροί περιμένουν** (1959).
- Διδώ Σωτηρίου, **Ματωμένα χώματα** (1962).
- Νίκος Κούνδουρος, **1922** (1982). Ταινία βασισμένη στο βιβλίο Νούμερο 31328 του Η. Βενέζη

- Ηλίας Βενέζης, **Γαλήνη** (1939)
- Διδώ Σωτηρίου **Οι νεκροί περιμένουν** (1959).
Γλαφρές αφηγήσεις της προσπάθειας των προσφύγων να ριζώσουν στην Ελλάδα παρουσίαση των ριζοσπαστικών πολιτικών απόψεων του Ρουσό.
- Διδώ Σωτηρίου **Η ΕΝΤΟΛΗ**

3. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου αναφέρεται σε σφαγές και εκτοπισμούς εναντίον Ελληνικών πληθυσμών στην περιοχή του Πόντου που πραγματοποιήθηκαν από το κίνημα των Νεότουρκων κατά την περίοδο 1914-1923. Εκτιμάται ότι στοίχισε τη ζωή περίπου 326.000-382.000 Ελλήνων. Οι επιζώντες κατέφυγαν στον Άνω Πόντο (στην Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (ΕΣΣΔ)) και μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή το 1922, στην Ελλάδα. Τα γεγονότα αυτά αναγνωρίζονται επισήμως ως γενοκτονία από το ελληνικό κράτος, την Κύπρο, την Αρμενία, την Σουηδία, την Ρωσία, την Σερβία, οχτώ πολιτείες των ΗΠΑ και την Αυστραλία αλλά και από διεθνείς οργανισμούς όπως η Διεθνής Ένωση Μελετητών Γενοκτονιών.

Η διαδικασία εξόντωσης των ελληνικών πληθυσμών του Πόντου διακρίνεται ιστορικά σε τρεις συνεχόμενες φάσεις: από την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ως την κατάληψη της Τραπεζούντας από τον ρωσικό στρατό (1914-1916), η δεύτερη τελειώνει με το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου (1916-1918) και η τελευταία ολοκληρώνεται με την εφαρμογή του Συμφώνου για την ανταλλαγή των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας (1918-1923).

Η απόφαση για την εξόντωσή τους πάρθηκε από τους Νεότουρκους το 1911, εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου και ολοκληρώθηκε από το Μουσταφά Κεμάλ (1919 - 1923).

Οι Τούρκοι στον Πόντο άρχισαν με την επιστράτευση όλων από 15 έως 45 ετών και την αποστολή τους σε Τάγματα Εργασίας. Παράλληλα αμφισβήτησαν το δικαίωμα των Ελλήνων να ασκούν ελεύθερα τα επαγγέλματά τους και επί πλέον απαγόρευαν τους μουσουλμάνους να εργάζονται επαγγελματικά με τους Έλληνες με την ποινή της τιμωρίας από τις στρατιωτικές Αρχές. Κατ' αρχάς οι άτακτες ορδές των Τούρκων επιτίθονταν στα απομονωμένα ελληνικά χωριά κλέβοντας, φονεύοντας, αρπάζοντας νέα κορίτσια, κακοποιώντας και καίγοντάς τα.

Σκοπός των Τούρκων ήταν, με τους εκτοπισμούς, τις πυρπολήσεις των χωριών, τις λεηλασίες, να επιτύχουν την αλλοίωση του εθνολογικού

χαρακτήρα των ελληνικών περιοχών και να καταφέρουν ευκολότερα των εκτουρκισμό εκείνων που θα απέμεναν. Το 1919 αρχίζει νέος διωγμός κατά των Ελλήνων από το κεμαλικό καθεστώς, πολύ πιο άγριος κι απάνθρωπος από τους προηγούμενους. Εκείνος ο διωγμός υπήρξε η χαρακτηριστική βολή για τον ποντιακό ελληνισμό.

Με τον νόμο 2193 της 8/11/3/94, η 19η Μαΐου, καθιερώνεται ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου. Η ημερομηνία αυτή επιλέχτηκε επειδή ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάστηκε στις 19 Μαΐου του 1919 στην Σαμψούντα και τότε ξεκίνησε η δεύτερη και πιο βίαιη φάση του σχεδίου αφανισμού των Ελλήνων.

4. ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΣ

4.1. Ιστορική Αναδρομή

Το τελευταίο διάστημα, λόγω των συνεχιζόμενων πολέμων στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, οι προσφυγικές-μεταναστευτικές ροές προς την Ελλάδα και άλλες χώρες της Μεσογείου έχουν πάρει εκρηκτικές διαστάσεις. Χιλιάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά φτάνουν καθημερινά στη χώρα μας κυνηγημένοι από τον πόλεμο, την πείνα και την εξαθλίωση. Παιδιά και ενήλικες πνίγονται στο Αιγαίο. Χτυπιούνται και πεθαίνουν για να πάρουν το εισιτήριο της μεγάλης φυγής.

Η υποκρισία των υπεύθυνων της δημιουργίας του προβλήματος περισσεύει, ενώ είναι αυτοί – ΗΠΑ – ΕΕ – ΝΑΤΟ- και η ιμπεριαλιστική πολιτική τους, στο όνομα των καπιταλιστικών κερδών, του ξεπεράσματος της κρίσης τους με ανακατανομή των αγορών, των ανταγωνισμών τους και των γεωπολιτικών τους συμφερόντων, που ευθύνονται για πολέμους κι επεμβάσεις, ενίσχυση αντιδραστικών οργανώσεων (ISIS) και καταστροφή και λεηλασία των πατριδών του κόσμου. Ρίχνουν κροκοδείλια δάκρυα στις τηλεοπτικές οθόνες την ίδια στιγμή που ανοιγοκλείνουν τη στρόφιγγα του Δουβλίνου και της Σένγκεν ανάλογα με τα συμφέροντά τους. Το έκτακτο Συμβούλιο των Υπουργών Εσωτερικών Υποθέσεων και Μετανάστευσης της ΕΕ πήρε πίσω ακόμα και τις εξαγγελίες για τη μετεγκατάσταση του πολύ μικρού αριθμού προσφύγων, συμφώνησαν για τη δημιουργία των λεγόμενων «hot spots» σε Ελλάδα και Ιταλία, την ένταση της καταστολής στα σύνορα και νέους φράχτες,

την ενίσχυση της Frontex, την ανάπτυξη μονάδων άμεσης επέμβασης στα σύνορα.

Η πολιτική τους ευθύνεται για την τραγωδία, που την ακολούθησαν πιστά όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις και πρέπει να ανατραπεί. Αυτό αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος.

4.2. Συνθήκες Διακίνησης των Προσφύγων

Στην προσπάθειά τους να ξεφύγουν από τον όλεθρο του πολέμου άνθρωποι νέοι , οικογένειες με μικρά παιδιά παίρνουν το δρόμο της προσφυγιάς. Η απόγνωση και η αγωνία στα πρόσωπα των επιζώντων προσφύγων, μας γεμίζουν οργή και αγανάκτηση αλλά ταυτόχρονα δυναμώνουν μέσα μας αισθήματα ανθρωπιάς και αλληλεγγύης

Ο «εγκέφαλος» μιας από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις διακίνησης ανθρώπων είναι ο 26χρονος Jamal Owda ο οποίος, όπως γράφει η Daily Mail, βοήθησε δεκάδες χιλιάδες Σύριους να μπουν στην Ευρώπη μέσω της Ελλάδας. Το κύκλωμα χρησιμοποιούσε τα social media και online fora για να «τρέχει» την επιχείρησή του, παρείχε επίσης στέγη και πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα . Ο κάθε ένας πλήρωνε περίπου 1400 ευρώ. Το κύκλωμα κανόνιζε οι πρόσφυγες να ταξιδέψουν μέσω των Βαλκανίων σε άλλες χώρες της ΕΕ, ανάμεσά τους τη Βρετανία, τη Γαλλία και τη Γερμανία. Η αστυνομία βρήκε αποδείξεις για κέρδη που έφταναν τα δέκα εκατομμύρια ευρώ!

Δεκάδες βάρκες από τις γνωστές πλαστικές με τις οποίες γίνεται η μεταφορά μεταφέρονται και φουσκώνονται εκεί από εξειδικευμένα συνεργεία αλλά και πρόσφυγες .

Έχει σημασία ότι μερικές φορές η βάρκα βουλιάζει αμέσως μετά την εκκίνηση της πράγμα που σημαίνει ότι η επιβίβαση δεν έγινε με το σωστό τρόπο ή ότι η βάρκα ήταν υπέρβαση και κάποιοι πρέπει να αποβιβασθούν επιβιβαζόμενοι στην επόμενη.

«Στην ανατολική Μεσόγειο, τουλάχιστον το 30% των θανάτων φέτος ήταν παιδιά», ανέφεραν οι δύο οργανισμοί σε έγγραφο που δημοσιοποιήθηκε. Σήμερα.

σε όλη τη διάρκεια του ταξιδιού είναι πως τα παιδιά που βρίσκονται σε κίνηση περνούν πάρα πολύ χρόνο στο ύπαιθρο χωρίς ανάπαυση...

Αδίστακτοι οι τούρκοι δουλέμποροι, παρά τα μποφόρ και τη θαλασσοταραχή, στέλνουν στον θάνατο με πλαστικές βάρκες εκατοντάδες ανθρώπους, που όχι μόνο δεν ξέρουν μπάνιο αλλά δεν έχουν δει ποτέ στη ζωή τους θάλασσα.

Οι μαρτυρίες για την τραγωδία είναι ανατριχιαστικές.

Αδίστακτοι οι τούρκοι δουλέμποροι, παρά τα μποφόρ και τη θαλασσοταραχή, στέλνουν στον θάνατο με πλαστικές βάρκες εκατοντάδες ανθρώπους, που όχι μόνο δεν ξέρουν μπάνιο αλλά δεν έχουν δει ποτέ στη ζωή τους θάλασσα. Τελευταία τους θύματα ένα αγοράκι δύο χρόνων και μια 34χρονη γυναίκα, στο ναυάγιο που σημειώθηκε χθες βόρεια της Μυτιλήνης.

Μέσα στην ακυβέρνητη φουσκωτή βάρκα ήταν 49 άνθρωποι. Άνδρες γυναίκες και παιδιά. Όταν πήρε κλίση και άρχισε να βυθίζεται η μόνη σκέψη ήταν η επιβίωση. Το μικρό αγοράκι, μόλις 2 χρόνων, ποδοπατήθηκε μέσα στον πανικό. Μία 34χρονη γυναίκα μητέρα ενός παιδιού ανασύρθηκε νεκρή. Δύο ακόμα θύματα στη μακριά λίστα με νεκρούς πρόσφυγες τα νερά του Αιγαίου.

Μέσα στην πόλη της Σμύρνης οι διακινητές κινούνται σαν σκιές τη νύχτα σε ένα διαρκές, επικίνδυνο παιχνίδι με τις διωκτικές αρχές... Έχουν μετατρέψει τη Σμύρνη, σε κέντρο διακίνησης προσφύγων. Ο αρχηγός των κυκλωμάτων που μεταφέρουν πρόσφυγες προς τη βόρεια Λέσβο. Σημεία απόβασης ο Μόλυβος, η Εφταλού, η Συκαμνιά. Ζητά 1.800 με 2.000 δολάρια το κεφάλι..Νοτιότερα βρίσκεται το Δικελί, ένα ακόμα σημείο διακίνησης. Η περιοχή ελέγχεται από τον «Ιμάμ» που «φροντίζει» για το πέρασμα στην περιοχή του αεροδρομίου της Μυτιλήνης και στη Χαραμίδα.

Σύμφωνα με μαρτυρίες, οι διακινητές λεηλατούν τους Σύρους πρόσφυγες, απειλούν με βιασμό τις γυναίκες τους και υπό την απειλή όπλων, τους επιβιβάζουν στις βάρκες

Αυτή η ανθρωπιστική κρίση, που είναι η χειρότερη στην εποχή μας, θα έπρεπε να κινητοποιεί μια παγκόσμια έκκληση για στήριξη. Αντίθετα όμως, η παροχή βοήθειας μειώνεται. Καθώς οι εκκλήσεις για ανθρωπιστική βοήθεια υποχρηματοδοτούνται συστηματικά, η αρωγή που παρέχεται απλώς δεν επαρκεί για να καλύψει τις κολοσσιαίες ανάγκες, ενώ δεν υπάρχει επαρκής αναπτυξιακή στήριξη στις χώρες υποδοχής, οι οποίες έχουν επωμιστεί υπερβολικό βάρος υπό την πίεση τόσο πολλών προσφύγων

Οι διαστάσεις της τραγωδίας

Η σύγχρονη ΕΕ των φραχτών, του πολέμου και του ρατσισμού είναι υπεύθυνη ήδη για χιλιάδες πνιγμένους στην Μεσόγειο και η απόφαση της να

κλείσει τα σύνορα της σε όλους τους πρόσφυγες εκτός από αυτούς που προέρχονται από την Συρία, το Ιράκ και το Αφγανιστάν προκαλεί μια νέα ασύλληπτη τραγωδία. Η απελπισία, η πείνα και το κρύο είναι οι αιτίες για εντάσεις και μεταξύ των προσφύγων που βρίσκουν μπροστά τους έναν ακόμα φράχτη, αυτόν που ύψωσε η κυβέρνηση της ΠΓΔΜ στην συνοριακή διάβαση του σιδηροδρομικού σταθμού της Ειδομένης.

Η ένταση έφτασε στο αποκορύφωμα της τις τελευταίες μέρες με συνεχείς απεγνωσμένες προσπάθειες προσφύγων να περάσουν στο έδαφος της γειτονικής χώρας, όπου απωθούνται ακόμα και με πυροβολισμούς στον αέρα. Σχεδόν όλες οι ΜΚΟ που δρούσαν στο σημείο λόγω του φόβου για την σωματική τους ακεραιότητα έχουν αποχωρήσει, με αποτέλεσμα οι πρόσφυγες να μην έχουν τα στοιχειώδη. Γυναίκες άντρες και παιδιά ζούνε στην κυριολεξία στις λάσπες, καίνε ότι βρουν, τα παιδιά κοιμούνται δίπλα στα σκουπίδια ανάμεσα στις αυτοσχέδιες τέντες που έχουν στηθεί από τους ίδιους τους πρόσφυγες στα χωράφια γύρω από τον καταυλισμό. Χωρίς στέγη, φαγητό και νερό σε έναν μισοκατεστραμμένο καταυλισμό, χιλιάδες πρόσφυγες διαμαρτύρονται δυναμικά για την απαγόρευση διέλευσης ενώ Σύριοι, Αφγανοί και Ιρακινοί περνούν ένας ένας τα σύνορα με πολύωρη ταλαιπωρία.

Στους απελπισμένους και καταδιωγμένους ανθρώπους, οι οποίοι αναζητούν απλώς μια νέα γη για να ξεκινήσουν τη ζωή τους από την αρχή η ελληνική κυβέρνηση δεν δίνει ούτε ένα μπουκάλι νερό. Για να εξαναγκαστούν οι μετανάστες να δεχτούν να επιστρέψουν με τρένα στην Αθήνα τους εγκαταλείπει χωρίς τροφή μέσα στο παγωμένο δάσος, τους ξυλοκοπά, τους ρίχνει δακρυγόνα. Αφού ολοκληρώσει το «καθάρισμα», την ευθύνη των συνόρων θα αναλάβει η Frontex για να επιταχυνθούν οι διαδικασίες της οχύρωσης της Ευρώπης-φρούριο με εξαίρεση δικαιωμάτων και ποινικοποίηση της μετανάστευσης.

Υποδοχή στην Ευρώπη για τους Σύριους

Όλο και περισσότεροι Σύριοι καταφεύγουν στη θάλασσα στην προσπάθειά τους να φτάσουν στην Ευρώπη, μετά την ανέγερση του φράχτη και την ενίσχυση της φύλαξης των συνόρων τους τελευταίους 16 μήνες. Η οικονομική κρίση της Ελλάδας, που μετράει ήδη πέντε χρόνια, αποθαρρύνει πολλούς Σύριους πρόσφυγες από το να μείνουν εδώ. Λαμβάνουν ελάχιστη βοήθεια από το κράτος, συνεχίζει, και πολλοί προτιμούν να μετακινηθούν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπου μπορεί να έχουν συγγενείς.

Η Διεθνής Αμνηστία αναφέρει λεπτομερώς πώς τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν προσφερθεί να ανοίξουν τις πύλες τους μόνο σε περίπου 12.000 από τους πιο ευάλωτους πρόσφυγες από τη Συρία: μόλις 0,5 τοις εκατό επί των 2,3 εκατομμυρίων ανθρώπων που έχουν εγκαταλείψει τη χώρα. «Η Ε.Ε. έχει αποτύχει παταγωδώς να ανταποκριθεί στο ρόλο της μέσω παροχής ασφαλούς καταφυγίου στους πρόσφυγες, οι οποίοι έχουν χάσει τα πάντα εκτός από την ίδια τους τη ζωή. Ο αριθμός των ατόμων που είναι έτοιμοι να μετεγκατασταθούν είναι πραγματικά οικτρός. Οι ευρωπαίοι ηγέτες θα έπρεπε να σκύβουν το κεφάλι από ντροπή», δήλωσε ο Σαλίλ Σετί, Γενικός Γραμματέας της Διεθνούς Αμνηστίας.

Η πλησιέστερη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα -η Λευκωσία- απέχει μόλις 300 χιλιόμετρα από τη Δαμασκό. Ωστόσο, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευτεί συλλογικά για την μετεγκατάσταση μόνο ενός πολύ μικρού ποσοστού των πιο ευάλωτων προσφύγων της Συρίας. Μόνο 10 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσέφεραν θέσεις μετεγκατάστασης ή αποδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους σε πρόσφυγες από τη Συρία. Η Γερμανία είναι μακράν η πιο γενναιόδωρη -δεσμεύτηκε να δεχτεί 10.000 πρόσφυγες, ήτοι 80 τοις εκατό επί του συνόλου των δεσμεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκτός από τη Γερμανία, τα υπόλοιπα 27 κράτη μέλη της Ε.Ε. έχουν προσφερθεί να δεχθούν μόλις 2.340 πρόσφυγες από τη Συρία.

Η Διεθνής Αμνηστία διαπίστωσε ότι πρόσφυγες ζούσαν υπό άθλιες συνθήκες, σε κοντίνερ, σε ένα ερειπωμένο κτήριο και σε σκηνές. Υπήρχε έλλειψη επαρκών εγκαταστάσεων υγιεινής και η πρόσβαση σε τρόφιμα, κλινοσκεπάσματα ή φάρμακα ήταν περιορισμένη.

Πολλοί άνθρωποι είχαν ανάγκη από ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων που είχαν τραυματιστεί στις συγκρούσεις, ατόμων που πάσχουν από χρόνιες ασθένειες και ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας. Κάποιοι πρόσφυγες στην Harmanli είπαν στη Διεθνή Αμνηστία ότι είχαν τεθεί υπό κράτηση επί περισσότερο από ένα μήνα.

«Δεκάδες χιλιάδες διακινδυνεύουν τις ζωές τους με επικίνδυνα ταξίδια μέσω θάλασσας ή ξηράς προσπαθώντας να φτάσουν στην Ευρώπη. Έχουμε δει εκατοντάδες να χάνουν τη ζωή τους στη Μεσόγειο. Είναι λυπηρό το γεγονός ότι πολλοί από εκείνους που διακινδύνευσαν τη ζωή και τη σωματική τους ακεραιότητα για να έρθουν εδώ, αναγκάζονται είτε να γυρίσουν πίσω, είτε κρατούνται σε πραγματικά άθλιες συνθήκες με ανεπαρκή τροφή, νερό ή ιατρική φροντίδα», δήλωσε ο Σαλίλ Σετί.

Πηγή: <http://migrant.diktio.org/node/468>

Η αδράνεια και έλλειψη πολιτικής βούλησης κοστίζουν ζωές στο Αιγαίο

Ενώ οι ηγέτες της ΕΕ και της Ελλάδας παραμένουν άπραγοι ή κλεισμένοι σε αναποτελεσματικά συμβούλια και συσκέψεις, δεκάδες ζωές χάνονται καθημερινά στο Αιγαίο. Τα αυξημένα μέτρα φύλαξης των χερσαίων συνόρων με τη Τουρκία καθώς και η ανέγερση εκεί ενός φράχτη μήκους 12,5 χιλιομέτρων το 2012, έχει αναγκάσει τους πρόσφυγες να επιλέγουν την πιο

επικίνδυνη διαδρομή μέσω των θαλάσσιων συνόρων της Ελλάδας με την Τουρκία. Η Διεθνής Αμνηστία έχει συλλέξει επίσης ένα μεγάλο αριθμό καταγγελιών σχετικά με παράνομες επιχειρήσεις προσφύγων και μεταναστών στην περιοχή του Έβρου.

Υπολογίζεται ότι τους πρώτους δέκα μήνες του 2015 περισσότεροι από 454 πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους ή αγνοούνται σε διαδοχικά ναυάγια στο Αιγαίο. Μόνο μεταξύ 28 και 30 Οκτωβρίου, 86 άνθρωποι συμπεριλαμβανομένων παιδιών, έχασαν τη ζωή τους ή αγνοούνται σε επτά ναυάγια κοντά στις ακτές της Λέσβου, της Σάμου, της Καλύμνου και της Ρόδου. Σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης 560.683 πρόσφυγες και μετανάστες έφτασαν στα ελληνικά νησιά από την αρχή του χρόνου και μέχρι τις 27 Οκτωβρίου 2015. Τη συντριπτική πλειοψηφία μεταξύ εκείνων που περνούν στην Ελλάδα μέσω της Τουρκίας αποτελούν άνθρωποι οι οποίοι διαφεύγουν πολέμους και άλλες σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με τους Σύριους και τους Αφγανούς να αποτελούν την πλειοψηφία μεταξύ αυτών. Από τον Ιανουάριο, περίπου 10.000 πρόσφυγες, στην πλειοψηφία τους από τη Συρία, έφτασαν στη Βουλγαρία. Πολλές οικογένειες από τη Συρία, φτάνουν εξαντλημένες στην προσπάθεια τους να περάσουν τους συντοριακούς ελέγχους κατά μήκος των συνόρων Βουλγαρίας-Τουρκίας.

Η Διεθνής Αμνηστία έχει επίσης διαπιστώσει συνεχιζόμενες και πολύ κακές συνθήκες υποδοχής για τους πρόσφυγες στη Λέσβο αλλά και σε άλλα ελληνικά νησιά και την ενδοχώρα. Επίσης η μεγάλη πλειοψηφία μεταξύ αυτών δεν έχει πρόσβαση στις Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής οι οποίες έχουν την ευθύνη να αναγνωρίζουν άτομα τα οποία ανήκουν σε ευπαθής ομάδες. Κατά την άφιξή τους εκατοντάδες άνθρωποι έχουν ως μόνη επιλογή να κοιμούνται στο ύπαιθρο σε μη θερμαινόμενες σκηνές, ενώ κάποιοι άλλοι συνωστίζονται σε εγκαταλειμμένες σχολικές αίθουσες, καθώς τα κέντρα υποδοχής δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν αυτούς τους αριθμούς ανθρώπων . «Παρά τα όποια μέτρα ελήφθησαν από τις ελληνικές αρχές, οι συνθήκες υποδοχής εξακολουθούν να είναι απαράδεκτες. «Αυτοί οι άνθρωποι ζουν σε υπερπλήρη κέντρα, μερικές φορές με μόνο μία τουαλέτα για πενήντα άτομα. Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι υπάρχουν οικογένειες που δεν λαμβάνουν αρκετή τροφή.

Είναι αναγκαία η ουσιαστική και αποτελεσματική αλληλεγγύη της Ευρώπης προς τη χώρα, καθώς και συντονισμένες και επαρκής επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης αλλά και οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να βελτιώσουν σημαντικά το συντονισμό τους και να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά τους

διαθέσιμους από την ΕΕ. Καθημερινά τα νησιά όπου εδρεύει το Πανεπιστήμιο Αιγαίου υποδέχονται έναν μεγάλο αριθμό πληθυσμών προσφύγων, οι οποίοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους, ευελπιστώντας στην επιβίωσή τους αλλά και σε καλύτερες συνθήκες διαβίωσης στην Ευρώπη.

Δεν είναι όμως μόνον αριθμοί... Οι πολύ δύσκολες και σκληρές καταστάσεις που βιώνουν οι άνθρωποι αυτοί καθημερινά είναι μια αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα.

5. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Η μετανάστευση είναι ένα από τα πιο συχνά φαινόμενα που παρατηρούνται στην εποχή μας. Έχει αναγνωριστεί ως βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και γίνεται σεβαστό απ' όλες τις χώρες. Οι λόγοι για τους οποίους θα θελήσει κάποιος να αφήσει την πατρίδα του ποικίλουν και διαφοροποιούνται από άτομο σε άτομο. Σήμερα, η Ελλάδα είναι ένας από τους δημοφιλέστερους προορισμούς για τους μετανάστες αλλά από την ιστορία καταδεικνύεται ότι κατά καιρούς οι Έλληνες συμμετείχαν στα μεγαλύτερα μεταναστευτικά ρεύματα.

5.1. Ορισμός μετανάστευσης

Μετανάστευση, τόσο κατά τις κοινωνικές επιστήμες όσο και κατά το Διεθνές Δίκαιο, είναι η μετακίνηση ανθρώπων σε μία χώρα της οποίας δεν έχουν την ιθαγένεια, προκειμένου να εγκατασταθούν εκεί, ιδιαίτερα ως μόνιμοι κάτοικοι ή μελλοντικοί πολίτες της χώρας

5.2. Αίτια μετανάστευσης

Οι λόγοι που γεννούν το φαινόμενο της μετανάστευσης είναι ποικίλοι κι εξαρτώνται από τις συνθήκες που επικρατούν κατά δεδομένη κάθε φορά χρονική περίοδο από τους τόπους της προγενέστερης διαμονής στους τόπους αποδημίας. Κύριος λόγος στην ανθρώπινη μετανάστευση είναι εξαιτίας κάποιου πολέμου που τους ανάγκασε να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους.

5.3. Είδη μετανάστευσης

Η βιβλιογραφία παραθέτει διάφορους τύπους μετανάστευσης. Σημαντικότεροι από αυτούς είναι οι: "εσωτερική", "εξωτερική", "εκούσια", ή "ακούσια", , "πρωτογενής" και "δευτερογενής", οι λεγόμενες "πλήρης", και "ατελής", (στην οποία υπάγονται οι πρόσφυγες), επίσης η "συντηρητική", ή "ανανεωτική", ή ανάλογα του χρόνου "βραχυπρόθεσμη", ή "μακροπρόθεσμη", "προσωρινή" ή "μόνιμη", και τέλος η "ηπειρωτική" (όταν γίνεται προς τις χώρες της ίδιας ηπείρου) και η "υπερπόντια" (όταν γίνεται από τη μια ήπειρο στην άλλη (συνήθως Αμερική ή Αυστραλία).

5.4. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες

Όσον αφορά το Νομικό Πλαίσιο:

- Έλλειψη νομικού πλαισίου υποστήριξης των μεταναστών,
- Έλλειψη υποστηρικτικού πλαισίου για τους μη έχοντες πολιτικό άσυλο,
- Προβλήματα που σχετίζονται με την υπηκοότητα και την ιθαγένεια.

Όσον αφορά την Εκπαίδευση:

- Τα παιδιά των μεταναστών βρίσκονται σε υπερφορτωμένα από αριθμό παιδιών σχολεία τα οποία συνήθως έχουν και κακό υλικοτεχνικό εξοπλισμό.
- Η εκπαίδευση στη χώρα μας είναι εθνοκεντρική και μονοδιάστατη.

Όσον αφορά την Εργασία:

- Τα πράγματα είναι δύσκολα για τα παιδιά των μεταναστών διότι μόλις έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους, επειδή δεν έχουν ένσημα κινδυνεύουν να απελαθούν κι ας έχουν σπουδάσει ακόμη και στο Πανεπιστήμιο.
- Ενδεικτικά αναφέρθηκε ότι μόνο το 1/3 των μεταναστών έχει άδεια παραμονής και δυνατότητα νόμιμης εργασίας.
- Συνήθως εργάζονται σε άσχετες εργασίες από αυτές που έχουν σπουδάσει με φτηνά μεροκάματα και ανασφάλιστοι.

Όσον αφορά την Υγεία:

- Μετανάστες χωρίς τα απαιτούμενα έγγραφα δεν έχουν πρόσβαση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας με εξαίρεση το Επείγον.
- Υπάρχει απουσία πρωτοκόλλου για τον απαιτούμενο Ιατρικό Έλεγχο του πληθυσμού κατά την άφιξή τους στην χώρα μας.
- Υπάρχει επίσης ελλιπής ενημέρωση στους μετανάστες για τα δικαιώματά τους, όπως επίσης ελλιπής ενημέρωση των επαγγελματιών υγείας για τα δικαιώματα των μεταναστών.
- Άνθρωποι αναγκάζονται να το σκάσουν από την Υπηρεσία Υγείας πριν

ολοκληρωθεί η θεραπεία τους, εξαιτίας του φόβου μην απελαθούν.

- Υπάρχει Συσχέτιση μεταξύ καταθλιπτικών συναισθημάτων και επιπολιτισμού
- Υπάρχουν προβλήματα Επικοινωνίας λόγω έλλειψης Διερμηνέων (οι περισσότεροι μιλούν μόνο την μητρική τους γλώσσα).
- Δυσκολίες ανάπτυξης θεραπευτικής σχέσης τόσο από τα μέλη της θεραπευτικής ομάδας όσο και από την πλευρά των πασχόντων.

5.4.1. Ένταξη των μεταναστών

Στις χώρες υποδοχής μεταναστών προκύπτει μια περίπλοκη, συχνά δύσκολα προβλεπόμενη μεταναστευτική κατάσταση για το μεμονωμένο πολίτη. Υπήκοοι ενός άγνωστου πολιτισμικού κύκλου συναντούν «ντόπιους» και «ξένους». Πολλοί από τους «ντόπιους» θεωρούν το γεγονός αυτό ως πολιτισμικό εμπλουτισμό, άλλοι τουναντίον αντιλαμβάνονται τις δημογραφικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών ως απειλή και αντιδρούν με εχθρότητα, βία, μίσος και φόβο κατά του «ξένου». Η Ελλάδα, χώρα αποστολής ανθρώπινου δυναμικού, από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 άρχισε να γίνεται χώρα υποδοχής μεταναστών. Με την άφιξη εκατοντάδων χιλιάδων οικονομικών και πολιτικών μεταναστών-προσφύγων, στην αρχή με κατεύθυνση προς την υπόλοιπη Ευρώπη, στη συνέχεια με σαφή και εμφανή πρόθεση να εγκατασταθούν μόνιμα στην Ελλάδα, άλλαξαν «οι εσωτερικές ισορροπίες και το κοινωνικό ισοζύγιο» της χώρας. Οι κοινωνικοπολιτισμικές αλλαγές στην ελληνική κοινωνία δεν άφησαν ανεπηρέαστο και το ελληνικό σχολείο. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στο πολύπτυχο ζήτημα της σύγχρονης μετανάστευσης και των διαδικασιών ένταξης των μεταναστών και των παιδιών των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία και στο ελληνικό σχολείο.

Βασίλειος Πανταζής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης

Το μεταναστευτικό ζήτημα στην Ελλάδα αναφέρεται στη συστηματική παράνομη/παράτυπη^[α] είσοδο μεγάλου αριθμού μεταναστών στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1990 - 2011. Η πτώση των σοσιαλιστικών καθεστώτων στην Ανατολική Ευρώπη το 1989, δημιούργησε το πρώτο κύμα οικονομικής μετανάστευσης με προορισμό την Ελλάδα (με μετανάστες κυρίως από την Αλβανία, Βουλγαρία και Ρουμανία) διαμέσου των βόρειων συνόρων και στην συνέχεια προστέθηκαν μετανάστες από χώρες της Αφρικής και της Ασίας.^[1] Κατά τη δεκαετία 2000 - 2010, η Ελλάδα έγινε πόλος έλξης εκατοντάδων χιλιάδων μεταναστών όχι μόνο από τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες αλλά από ολόκληρο τον κόσμο με αποτέλεσμα περίπου το 7% του πληθυσμού της

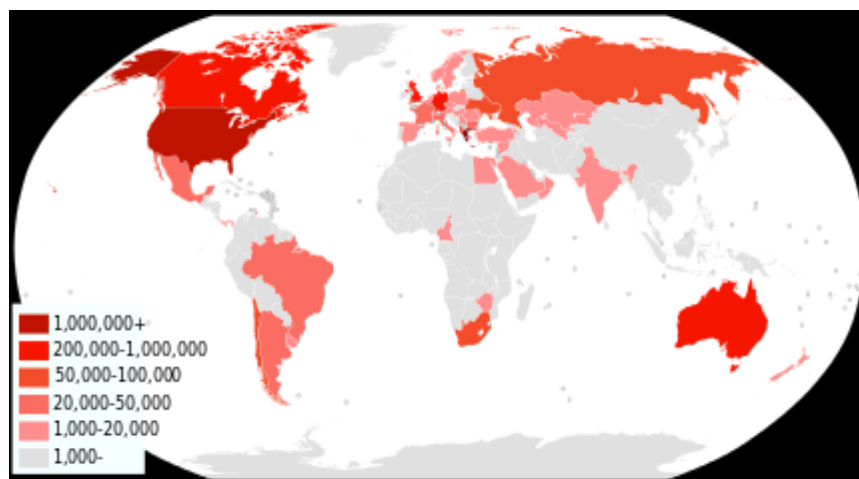
χώρας να αποτελείται από μετανάστες από χώρες εκτός Ε.Ε (Ευρωπαϊκής Ένωσης).^[2] Η συσσώρευση μεγάλου πλήθους μεταναστών, κυριολεκτικά πρωτόγνωρη για τον γηγενή ελληνικό πληθυσμό, άφευκτα δημιούργησε ένα μείζον πολιτικό ζήτημα με τελείως διαφορετικές αναλυτικές προσεγγίσεις και προτάσεις επίλυσης από τα ελληνικά πολιτικά κόμματα. Επίσης, η Ελλάδα έχει χαρακτηριστεί ως κύρια είσοδος μετανάστευσης στην Ευρώπη για την περίοδο το διάστημα 2005 - 2010 (συγκεκριμένα χαρακτηρίστηκε ως «η πύλη της Ευρώπης για την παράνομη μετανάστευση»^[3]. Σε άλλες χώρες, όπως η Ισπανία και η Ιταλία, επιχειρείται περιορισμός της μετανάστευσης μέσω συμφωνιών με τις γειτονικές χώρες που δεν ανήκουν στην Ε.Ε αλλά στην Ελλάδα η παράνομη μετανάστευση παραμένει μείζον ζήτημα.^[4] Η ελληνική κρίση χρέους 2010-2012 δεν έχει μειώσει τον αριθμό των μεταναστών που έρχονται στην Ελλάδα, η οποία αποτελεί το κύριο δρόμο εισόδου στην Ευρώπη.^[5] Το 2010, σύμφωνα με την FRONTEX, 9 στους 10 μετανάστες που εισήλθαν παράνομα στην Ευρώπη, εισήλθαν μέσω της Ελλάδας. Πολλοί μετανάστες που εισέρχονται στην Ελλάδα, ξαναφεύγουν μετά από κάποιο χρονικό διάστημα.^{[6][7]} Ωστόσο, οι πολιτικές εξελίξεις στην Λιβύη και την Τυνησία το 2011 (Αραβική Άνοιξη), επανέφεραν την μετανάστευση προς την Ευρώπη μέσω της Ιταλίας (κυρίως μέσω της νήσου Λαμπεντούζα), καθιστώντας αυτή τη χώρα μια από τις κύριες πύλες εισόδου μεταναστών στην Ευρώπη.^[8] Το 2011 αυξήθηκε περαιτέρω η μετανάστευση. Σύμφωνα με τη FRONTEX, τους πρώτους 9 μήνες του 2011 πέρασαν τα ελληνικά σύνορα 112.844 μετανάστες έναντι 76.697 την αντίστοιχη περίοδο του 2010.^[9]

6. Απόδημος Ελληνισμός

Ως απόδημος Ελληνισμός ή ελληνική διασπορά χαρακτηρίζεται το σύνολο των εκπατρισμένων Ελλήνων, που μολονότι εγκαταστάθηκε, έστω και με σχετική μονιμότητα, σε χώρες ή περιοχές εκτός του εθνικού χώρου, εξακολουθεί να συντηρεί, σε επίπεδο συλλογικό ή και ατομικό, τις υλικές, πολιτιστικές και συναισθηματικές του σχέσεις με τη χώρα της άμεσης ή της παλαιότερης καταγωγής του. Ο όρος αυτός δίδεται σε αντιδιαστολή με τον ξενιτεμένο Ελληνισμό που περιλαμβάνει και Έλληνες που βρίσκονται μεν στο εξωτερικό αλλά δεν διαμένουν μόνιμα εκτός Ελλάδας π.χ. οι Έλληνες ναυτικοί, διπλωμάτες, εμπορικοί αντιπρόσωποι κ.λπ.. Με την αυτή σημασία του όρου αποδίδεται και για κάθε απόδημο Έλληνα ο όρος «Έλληνας του εξωτερικού».

	Αριθμός μεταναστών (σε χιλιάδες)	Πληθυσμός το 1910 (σε χιλιάδες)	%
Ελλάδα	370	2.800	13,2
Ιταλία	4.776	34.700	12,7
Ισπανία	109	20.000	0,5

Πορτογαλία	203	5.500	3,7
Ρουμανία	85	7.200	1,2
Βουλγαρία	65	4.300	1,5

6.1. Έλληνες του εξωτερικού

Οι Έλληνες του εξωτερικού είναι ακόμα ένας λόγος για να υπερηφανεύονται οι σύγχρονοι Έλληνες, καθώς παρουσιάζονται εξαιρετικά οργανωμένοι. Οι Έλληνες μετανάστες φαίνεται να προτιμούν χώρες όπως ο Καναδάς, οι ΗΠΑ, η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία, η Γερμανία, η Νότια Αφρική κ.ά. Πόλεις του εξωτερικού με σημαντική ελληνική παρουσία είναι: η Μελβούρνη, το Ωκλαντ, η Νέα Υόρκη, η Βοστώνη, το Λονδίνο, το Ντόρτμουντ, το Ντουμπάι κ.ά.

Οι Έλληνες του εξωτερικού έχουν αποδείξει την ικανότητά τους να διακρίνονται. Έτσι, ορισμένοι Έλληνες της Αυστραλίας έχουν ιδρύσει μία ποδοσφαιρική ομάδα, την South Melbourne FC, γνωστή και ως Ελλάς Μελβούρνης. Επιπλέον, ελληνικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί λειτουργούν στην Μελβούρνη, στην Βοστώνη και σε άλλες πόλεις ανά τον κόσμο.

Επιπλέον, υπάρχουν πολλοί Έλληνες οι οποίοι έχουν διαπρέψει ή διαπρέπουν στο εξωτερικό. Μερικοί από αυτούς είναι:

•Νίκος Αλιάγας

Ο Νίκος Αλιάγας, γεννημένος στις 13 Μαΐου 1969 στο Παρίσι, είναι Έλληνας που γεννήθηκε στη Γαλλία, παρουσιαστής, ελληνικής καταγωγής, διεθνούς φήμης. Έχει διαγράψει σημαντική πορεία στη γαλλική τηλεόραση με την παρουσίαση του γνωστού ριάλιτι Star Academy, το οποίο σημείωσε ιδιαίτερη επιτυχία. Επίσης, έχει κατά καιρούς συνεργαστεί με διάφορους τηλεοπτικούς

σταθμούς στην Ελλάδα. Έχει τιμηθεί με σημαντικά βραβεία τόσο στη Γαλλία όσο και στην Ελλάδα.

- Jennifer Aniston

Η Τζένιφερ Άνιστον (αγγλικά: *Jennifer Aniston*) (γεννήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 1969, στο Σέρμαν Όκς της Καλιφόρνια) είναι Ελληνοαμερικανίδα ηθοποιός. Το ελληνικό της όνομα είναι Γενοβέφα Αναστασάκη. Έγινε γνωστή από το ρόλο της "Ρέιτσελ Γκριν" που έπαιξε στην αμερικάνικη σειρά *Τα Φιλαράκια* (*Friends*). Ο ρόλος της στη σειρά αυτή της έχει χαρίσει πολυάριθμα βραβεία, όπως Χρυσή Σφαίρα και Έμμι. Πατέρας της είναι ο Ελληνοαμερικάνος επίσης ηθοποιός Τζων Άνιστον (κανονικό όνομα Ιωάννης Αναστασάκης) γνωστός για το ρόλο του "Βίκτωρ Κυριάκις" στη σαπουνόπερα *Μέρες αγάπης* ενώ μητέρα της είναι η ηθοποιός Nancy Dow ιταλικής και σκωτσέζικης καταγωγής. Αν και δεν είναι ευρέως γνωστό η Άνιστον έζησε για ένα χρόνο στην Ελλάδα, πριν ο πατέρας της αποφασίσει να μετακομίσουν στην Αμερική. Τα περισσότερα παιδικά της χρόνια τα έζησε στην Νέα Υόρκη.

- Zach Galifianakis

Ο Ζάκαρι Κνάιτ «Ζακ» Γαλιφιανάκης (*Zachary Knight "Zach" Galifianakis*^[1]) (1 Οκτωβρίου 1969)^[2] είναι Αμερικανός κωμικός και ηθοποιός, ελληνικής καταγωγής. Έχει συμμετάσχει σε πολλές ταινίες, όπως το *The Hangover* (2009), μέσα από το οποίο έγινε ευρέως γνωστός, και στη συνέχεια τα *The Hangover II* (2011) και *The Hangover III* (2013), *Μη σπρώχνεις, έρχομαι* (2010) και *Birdman* (2014), ενώ είναι οικοδεσπότης στο βραβευμένο με Emmy ток-σόου, *Between Two Ferns with Zach Galifianakis* (Ανάμεσα σε δύο φτέρες με τον Ζακ Γαλιφιανάκη), στο οποίο παίρνει συνέντευξη από διάφορους διάσημους, μεταξύ των οποίων ο Μπραντ Πιτ και η Νάταλι Πόρτμαν, καθώς και από τον πρόεδρο των ΗΠΑ, Μπάρακ Ομπάμα.

- Νίκος Γκάλης

Ο Νίκος Γκάλης (γεννημένος στις 23 Ιουλίου 1957 στο Νιού Τζέρσεϊ των ΗΠΑ, είναι Ελληνοαμερικανός πρώην καλαθοσφαιριστής. Είναι η σημαντικότερη μορφή στην ιστορία του αθλήματος στην Ελλάδα.

- Νικόλας Νεγρεπόντε ή Νεγκροπόντε (αγγλικά: *Nicholas Negroponte*, Νέα Υόρκη, 1 Δεκεμβρίου 1943) είναι Ελληνοαμερικανός αρχιτέκτονας, επιστήμονας υπολογιστών και επιχειρηματίας, και ο ιδρυτής και επίτιμος πρόεδρος του Εργαστηρίου Πολυμέσων του Τεχνολογικού Ινστιτούτου της Μασαχουσέτης (MIT), καθώς και ο ιδρυτής του οργανισμού Ένας Φορητός Υπολογιστής για Κάθε Παιδί.

● Η Κυριακή Κορίνα Τσοπέη είναι Ελληνίδα ηθοποιός και νικήτρια του διαγωνισμού ομορφιάς Μις Υφήλιος το 1964. Με τη νίκη της εκείνη, έγινε η πρώτη Ελληνίδα που κέρδισε τα εν λόγω καλλιστεία. Γεννήθηκε στις 21 Ιουνίου του 1944, κόρη του στρατιωτικού Γιώργου Τσοπέη (1914-1997) από τη Μάνη. Στις 20 Ιουνίου του 1964 η Κορίνα στέφθηκε Σταρ Ελλάς και εκπροσώπησε την Ελλάδα στο διαγωνισμό Μις Υφήλιος το 1964, στο Μαϊάμι της Φλόριντα. Νίκησε τις Μις Ισραήλ, Μεγάλη Βρετανία και Σουηδία και κατέκτησε τον τίτλο. Έφερε έτσι τον τίτλο στην Ελλάδα για πρώτη φορά. Από τότε, έχει επανέλθει αρκετές φορές στο διαγωνισμό αλλά υπό την ιδιότητα του μέλους της κριτικής επιτροπής. Έκανε καριέρα^[1] στο Χόλιγουντ παίζοντας σε πολλές ταινίες και τηλεοπτικές σειρές της Αμερικής, όπως *A Man Called Horse*, *Daniel Boone*, *Lost in Space*, *Valley of the Dolls* and *A Guide for the Married Man*. Παντρεύτηκε τον ατζέντη του Χόλιγουντ Φρέντι Φιλντς, ο οποίος πέθανε σε ηλικία 84 ετών, στις 11 Δεκεμβρίου του 2007. Ήταν αδερφός του μπαντλίντερ Σεπ Φιλντς. Εκτός από την καριέρα της ως ηθοποιού και φωτομοντέλου, η Τσοπέη είναι πρόεδρος μιας οργάνωσης για την καταπολέμηση της παιδικής λευχαιμίας.

Μια μικρή επιλογή από διάσημους Ελληνοαμερικανούς σε διάφορους τομείς αναφέρεται εδώ:.

- Λογοτεχνία
 - Τζέφρι Ευγενίδης, συγγραφέας.
- Τέχνη
 - Μαρία Κάλλας, τραγουδίστρια όπερας.
 - Βασίλης Πολυδούρης, συνθέτης.
- Αθλητισμός
 - Τζιμ Λόντος, παλαιστής.
 - Πιτ Σάμπρας, τενίστας.
 - Τζον Σιταράς, επαγγελματίας γυμναστής.
 - Αλέξης Λάλας, διεθνής ποδοσφαιριστής.
 - Νικ Καλάθης, μπασκετμπολίστας.
 - Κώστας Κουφός, μπασκετμπολίστας.
 - Μιλτ Πάππας, μπίιζμπολ.
 - Νικ Μαρκάκης, μπίιζμπολ.
- Πολιτική
 - Σπύρο Αγκνιου, πολιτικός αντιπρόεδρος ΗΠΑ.
 - Μάικλ Δουκάκης, πολιτικός.
 - Τζορτζ Στεφανόπουλος, πολιτικός, δημοσιογράφος.
 - Πολ Τσόγκας, πολιτικός.
 - Τζον Νεγρεπόντε, διπλωμάτης.
 - Σταύρος Κουτόβας, συνδικαλιστής.
- Κινηματογράφος
 - Ελία Καζάν, σκηνοθέτης, συγγραφέας.
 - Σπύρος Σκούρας, κινηματογραφιστής.
 - Τζιμ Γιαννόπουλος, κινηματογραφιστής.
 - Αλεξάντερ Πέιν, σκηνοθέτης.
 - Ντένης Ηλιάδης, σκηνοθέτης.

- ο Τέλι Σαβάλας, ηθοποιός.
- ο Ολυμπία Δουκάκη, ηθοποιός.
- ο Τζορτζ Τσακίρης, ηθοποιός, χορευτής.
- ο Τζένιφερ Άνιστον, ηθοποιός.
- ο Μαρία Μενούνος, ηθοποιός.
- ο Τίνα Φέι, ηθοποιός/σεναριογράφος/κωμικός.

6.2. Διάσημοι μετανάστες παγκοσμίως

Άλμπερτ Αϊνστάιν

Θεμελιωτής της Θεωρίας της Σχετικότητας και ο σημαντικότερος, ίσως, επιστήμονας του 20ού αιώνα. Ο κορυφαίος φυσικός ο οποίος έχει βραβευθεί με το Νόμπελ Φυσικής, ήταν γερμανοεβραϊκής καταγωγής, και αντιμετώπισε τον έντονο διωγμό κατά την άνοδο των Ναζί στην εξουσία, υπό την ηγεσία του Αδόλφου Χίτλερ. Ο Αϊνστάιν αναγκάστηκε να αποχωρήσει από τη Γερμανική Ακαδημία Επιστημών, με προορισμό την Αμερική. Μετανάστευσε στις ΗΠΑ το 1933, όπου εργάστηκε ως καθηγητής στο Πρίνστον μέχρι την συνταξιοδότηση του, το 1945.

Μαντλίν Ολμπράιτ

Η πρώην υφυπουργός των ΗΠΑ (1997-2001), κατά τη διάρκεια της θητείας του Μπιλ Κλίντον, γεννήθηκε το 1937 στην Τσεχοσλοβακία. Ο πατέρας της ήταν διπλωμάτης και εργαζόταν στην πρεσβεία στο Βελιγράδι μέχρι που ξέσπασε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η οικογένεια αναγκάστηκε να μεταναστεύσει αρχικά στη Βρετανία και τελικά στις ΗΠΑ.

14^{ος} Δαλάι Λάμα

Μετά την επικράτηση των κομμουνιστών στην Κίνα, το 1949, το ενδιαφέρον του «Κόκκινου Δράκου» αναθερμάνθηκε για το Θιβέτ. Το 1950 ο στρατός της Κίνας εισήλθε στην πρωτεύουσα Λάσα. Οι επαναστάτες συνετρίβησαν το 1959 και η περιοχή ενσωματώθηκε στην Κίνα ως αυτόνομη περιοχή. Έκτοτε, γύρω στο 1 εκατομμύριο Θιβετιανοί έχουν βρει το θάνατο από τις κακές συνθήκες διαβίωσης, αλλά και τις μάχες με τους Κινέζους. Ο 14^{ος} Δαλάι Λάμα, εγκατέλειψε τη χώρα το 1959 και ζει εξόριστος στο εξωτερικό, προσπαθώντας να συνεγείρει τη διεθνή κοινή γνώμη με σκοπό την ανεξαρτησία του Θιβέτ.

Φρεντερίκ Σοπέν

Ο διάσημος συνθέτης, ένας από τους μεγαλύτερους εκπροσώπους του ρομαντισμού στη μουσική και από τους μεγαλύτερους πιανίστες της εποχής του, γεννήθηκε στην Πολωνία το 1810. Το 1830 έφυγε από την Πολωνία για να συνεχίσει τις εμφανίσεις του στη Βιέννη. Μετά την αναχώρησή του ξέσπασε στη χώρα επανάσταση κατά της τσαρικής (ρωσικής) εξουσίας η οποία συνετρίβη και ο συνθέτης δεν μπόρεσε ποτέ να επιστρέψει στην πατρίδα του.

Ελί Βιζέλ

Ο Εβραίος συγγραφέας και πολιτικός ακτιβιστής, γεννήθηκε στην Ρουμανία. Στη διάρκεια του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου, μαζί με την οικογένειά του, καθώς και με άλλους Εβραίους που ζούσαν στην περιοχή, στάλθηκε σε στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Γερμανία, όπου και έχασαν τη ζωή τους οι γονείς του και η μικρή του αδελφή. Αυτός και οι δύο μεγαλύτερες αδελφές του επέζησαν. Εγκαταστάθηκε στο Παρίσι, σπούδασε στη Σορβόνη και εργάστηκε ως δημοσιογράφος. Το 1958 εκδόθηκε το πρώτο του βιβλίο με τίτλο Η νύχτα (La Nuit), στο οποίο αφηγείται τις εμπειρίες του από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

6.3. Η κρίση οδηγεί σε φυγή

Χιλιάδες Έλληνες βλέπουν πλέον ως μοναδική λύση τη μετανάστευση. Αύξηση κατά 19% των ανθρώπων που εγκαταστάθηκαν στη Γερμανία. Στις πρώτες επιλογές των Ελλήνων και η Αυστραλία Ολοένα και περισσότεροι Έλληνες αποφασίζουν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους, αναζητώντας ένα καλύτερο αύριο σε χώρες του εξωτερικού.

Όπως ανακοίνωσε σήμερα η ομοσπονδιακή στατιστική υπηρεσία της χώρας Destatis, η Γερμανία γίνεται και πάλι χώρα Ελλήνων μεταναστών καθώς η αύξηση της μετανάστευσης που καταγράφηκε εκεί το πρώτο εξάμηνο του 2011 ήταν αλματώδης.

Ειδικότερα, περίπου 435.000 άνθρωποι προερχόμενοι από το εξωτερικό εγκαταστάθηκαν στη Γερμανία το πρώτο εξάμηνο του 2011 -αριθμός αυξημένος κατά 19% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010.

Την ίδια στιγμή ο αριθμός των ανθρώπων οι οποίοι εγκατέλειψαν την Γερμανία μειώθηκε, προκαλώντας μια σημαντική μεταβολή του "ισοζυγίου" των μεταναστευτικών ροών (η διαφορά ανάμεσα στις αφίξεις και τις αναχωρήσεις), από τους 61.000 στους 135.000 ανθρώπους, ήτοι στο +122%. Λίγοι λιγότεροι από 300.000 άνθρωποι εγκατέλειψαν τη Γερμανία το πρώτο εξάμηνο.

Μεταξύ των νεοαφιχθέντων, οι 381.000 ήταν ξένοι, κυρίως Ευρωπαίοι. Η μετανάστευση πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σημείωσε αλματώδη αύξηση, 29%.

"Το πιο αξιοσημείωτο είναι η μεγάλη αύξηση της μετανάστευσης με προέλευση τις χώρες της ΕΕ που πλήττονται περισσότερο από την οικονομική κρίση", υπογραμμίζει η Destatis.

Ο αριθμός των νέων μεταναστών από την Ελλάδα αυξήθηκε κατά 84% το πρώτο εξάμηνο στους 4.100 ανθρώπους, ενώ η μετανάστευση από την Ισπανία αυξήθηκε κατά 49%, στους 2.400 ανθρώπους.

Η γερμανική στατιστική υπηρεσία υπογραμμίζει την αύξηση (+30%) των μεταναστών με προέλευση τις χώρες της κεντρικής Ευρώπης που έχουν ενταχθεί στην ΕΕ. Η εξέλιξη αυτή θεωρείται πως σχετίζεται με την άρση και των τελευταίων περιορισμών όσον αφορά τη γερμανική αγορά εργασίας για τους υπηκόους των χωρών αυτών.

Η οικονομία της Γερμανίας ως τώρα αντιστέκεται πολύ πιο αποτελεσματικά στην κρίση από ό,τι οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες και στη χώρα καταγράφεται ποσοστό ανεργίας 6,5%, πολύ χαμηλότερο από αυτό στις γειτονικές της.

Η Γερμανία επιδιώκει να προσελκύσει μετανάστες για να αντεπεξέλθει στην γήρανση του πληθυσμού, την μείωση της γεννητικότητας, αλλά και να καταπολεμήσει την έλλειψη εργατικού δυναμικού που ήδη πλήττει τομέες της οικονομίας της.

6.3.1. Νέο μεταναστευτικό κύμα Ελλήνων στην Αυστραλία

Παράλληλα, μετά τη Γερμανία, οι Έλληνες φαίνεται πως αναζητούν μια καλύτερη τύχη στην Αυστραλία. Όπως αναφέρει δημοσίευμα του Guardian, το 2011, περίπου 2.500 Έλληνες πολίτες πήγαν στην Αυστραλία, ενώ άλλοι 40.000 έχουν εκφράσει ανάλογο ενδιαφέρον.

Ο Αναστάσιος Κερεμίζης, μετανάστης στο Σίδνεϊ, αναφέρει στην εφημερίδα πως δεν γνωρίζει εάν στο μέλλον θα έχει μια δουλειά στην Ελλάδα καθώς το τραπεζικό σύστημα έχει σοβαρό πρόβλημα.

"Έπρεπε να κάνω κάτι", λέει για την απόφασή του να μεταναστεύσει.

Δεκάδες χιλιάδες πολίτες μεταναστεύουν από την Ευρώπη λόγω της δεινής οικονομικής κατάστασης και τις δυσοίωνες προοπτικές της ηπείρου.

Το δημοσίευμα σημειώνει πως οι απόφοιτοι προτιμούν την Αυστραλία. Όπως τονίζει και ο πρόεδρος της ελληνικής κοινότητας στη Μελβούρνη, Μπιλ Παπαστεργιάδης, η νέα γενιά νεαρών μεταναστών περιλαμβάνει πολιτικούς μηχανικούς, αρχιτέκτονες, μηχανικούς, δασκάλους και τραπεζίτες που είναι πρόθυμοι να εργαστούν σε οποιοδήποτε τομέα, όντες απελπισμένοι.

Μάλιστα σημειώνει πως η κοινότητα στη Μελβούρνη έχει λάβει χιλιάδες γράμματα, e-mail και τηλεφωνήματα από απεγνωσμένους Έλληνες που ψάχνουν δουλειά.

Το 2010, σύμφωνα με στοιχεία από την Παγκόσμια Τράπεζα που επικαλείται ο Guardian, 1,21 εκατομμύρια Έλληνες ζουν στο εξωτερικό, ποσοστό 10,8% του πληθυσμού. Κύριοι προορισμοί ήταν η Γερμανία, η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Αλβανία, η Τουρκία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Κύπρος, το Ισραήλ και το Βέλγιο.

Παρά τις αισιόδοξες προβλέψεις για την αρχή του τέλους της οικονομικής κρίσης, οι Έλληνες εξακολουθούν να μεταναστεύουν, εντός και εκτός Ευρώπης, «δραπετεύοντας» από την ανεργία.

Οι χώρες που προτιμούν, είναι αυτές της Βόρειας Ευρώπης αλλά και τις Μέσης Ανατολής.

Το πλήθος των Ελλήνων που «ξεριζώθηκαν» τα τελευταία τρία χρόνια, μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να καθορισθεί, καθώς στις χώρες της Ε.Ε η ελεύθερη μετακίνηση δεν επιβάλλει στους μετανάστες να απευθύνονται στις πρεσβείες ή τα προξενία των χωρών τους.

Όμως είναι σαφές πως η Γερμανία είναι η πρώτη χώρα «υποδοχής» Ελλήνων οικονομικών μεταναστών.

Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία της Γερμανίας, το 2012 (για το 2013 δεν υπάρχουν ακόμη στοιχεία) οι Έλληνες που έφτασαν στη χώρα για να αναζητήσουν δουλειά αυξήθηκαν κατά 45%. Από 25.811 που έφτασαν το 2011, πέρυσι ο αριθμός τους ανέβηκε σε 35.811.

«Η Γερμανία είναι πιο εύκολη χώρα για τους Έλληνες γιατί εκεί υπάρχουν πολλοί μετανάστες και η γλώσσα είναι η πιο εύκολη από όλες τις βορειοευρωπαϊκές», λέει στο newpost η ακόλουθος τύπου της ελληνικής πρεσβείας στη Σουηδία Ελευθερία Σπηλιωτακοπούλου. «Στη Σουηδία τα πράγματα είναι πιο δύσκολα για τους Έλληνες. Μόνο κατά προσέγγιση η Στατιστική Υπηρεσία της χώρας υπολογίζει τους Έλληνες που ήρθαν στη χώρα τα τελευταία 3 χρόνια σε 3000. Αυτοί προστέθηκαν στους 4500 που ήδη αποτελούσαν την ελληνική κοινότητα στη χώρα».

Στο Βέλγιο ζουν ήδη 35.000 Έλληνες. Το 2012, μόλις 500 απευθύνθηκαν στην Ομοσπονδία Ελληνικών Κοινοτήτων για βοήθεια, καθοδήγηση και συμβουλές.

Περισσότεροι επέλεξαν την Αυστρία: Το 2009 έφτασαν στη χώρα 430 Έλληνες, ενώ το 2012 μετανάστευσαν 1201 άτομα.

Ιδιαίτερα δημοφιλείς προορισμοί, τα Αραβικά Εμιράτα. Το Ντουμπάϊ και το Κατάρ ανεβαίνουν σταδιακά στην «προτίμηση» των Ελλήνων μεταναστών, όμως συγκεκριμένα στοιχεία δεν υπάρχουν, καθώς για τις χώρες αυτές η αθρόα μετανάστευση Ελλήνων είναι κάτι καινούργιο.

Η Ελλάδα αποτελεί έναν από τους πρώτους προορισμούς των μεταναστών από τον Τρίτο Κόσμο στην Ευρώπη. Το 2007, μάλιστα, βρέθηκε στην πέμπτη θέση της παγκόσμιας κατάταξης των χωρών που αποτελούν τις κύριες πύλες του μεταναστευτικού κύματος, ακολουθώντας τις ΗΠΑ, Σουηδία, Γαλλία και Αγγλία. Ταυτόχρονα, θεωρείται η ευρωπαϊκή χώρα με τον μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών ανά 1.000 κατοίκους και το εκρηκτικό αυτό μείγμα εντείνεται όσο περνάει ο καιρός.

Διάχυτη στη συντηρητική κοινωνία των ΗΠΑ ήταν η άποψη ότι οι Έλληνες είναι ανάξιοι των προγόνων τους. Φτωχοί συγγενείς της δοξασμένης κληρονομιάς. Ανατολίτες, όχι ευρωπαίοι, άξεστοι και αδύναμοι να σηκώσουν το βάρος του κλέους του αρχαίου πολιτισμού.

Αν πάρουμε, όμως, τα πράγματα απ' την αρχή θα δούμε ότι οι άνθρωποι που πήραν τον δρόμο της ξενιτιάς άφηναν πίσω μια πατρίδα που η γη της είχε «ζήσει» την εξευτελιστική ήττα από τους Τούρκους (1897), τον Εθνικό Διχασμό, τους δύο Βαλκανικούς Πολέμους, τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, την αποτυχία της εκστρατείας κατάληψης της Άγκυρας (με συνέπεια τη Μικρασιατική Καταστροφή) και δύο Χρεοκοπίες (1893 & 1932)...

Την πείνα της περιόδου και την ανάγκη για εργασία εκμεταλλεύτηκαν οι «ευαγγελιστές» της Γης της Επαγγελίας. Άνθρωποι περιέγραφαν με λαμπρούς και γεμάτους μέλι χαρακτηρισμούς τη ζωή στις ΗΠΑ και τον Καναδά (όπως οι δουλέμποροι δείχνουν βίντεο με πισίνες στους «δικούς μας» μετανάστες). «Στο ψωμί τους βάζουν βούτυρο!» έλεγαν στο ξυπόλητο 15χρονο και η οικογένεια αποχωρίζονταν τους άντρες της. Τα ναύλα είτε τα πλήρωναν κανονικά, είτε τα χρωστούσαν στον μεταφορέα με υποθήκη περιουσία τους (σπίτια ή κτήματα). Αν δεν είχαν περιουσία, τότε υπέγραφαν «σύμβαση εκμετάλλευσης» γινόμενοι πια δούλοι υπό ενοικίαση ή πώληση.

Στο ταξίδι τους κοιμόντουσαν στο κατάστρωμα, είτε στο κουφάρι του πλοίου. Συνωστισμένοι, άπλυτοι επί 30 σχεδόν μέρες ταξίδευαν στη θάλασσα που πολλοί από αυτούς πρώτη φορά έβλεπαν (με αποτέλεσμα πολλούς εμέτους και αρρώστιες).

Φθάνοντας στον κόλπο που στέκει το «νεανικό» τότε Άγαλμα της Ελευθερίας, κοίταζαν και χαιρετούσαν ενεοί τους πελώριους ουρανοξύστες. Η Α' και Β' Θέση αποβιβάζονταν για έλεγχο χαρτιών ενώ η Θέση Deck έμπαινε σε πλοιάριο για το... Έλλης Άιλαντ.

Το Έλλης Άιλαντ ήταν το νησί στο οποίο στεγαζόταν οι εγκαταστάσεις υποδοχής των μεταναστών. Ιατρικός έλεγχος. Έλεγχος πολιτικών φρονημάτων. Οι άρρωστοι επέστρεφαν «με το ίδιο εισιτήριο», ενώ το ίδιο γινόταν και σε εκείνους για τους οποίους αντιλαμβάνονταν ότι ήταν θύματα δουλεμπόρου. Οδυρμοί, αυτοκτονίες αλλά και δάκρυα χαράς στα μάτια των Ελλήνων, Ιταλών, Πολωνών κ.ο.κ. μεταναστών.

Ελληνικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί τηλεοπτικά κανάλια

Αμερική: radio hellas boston, ακτίνα,

Αυστραλία: radio hellas melbourne

Τηλεοπτικά κανάλια:

Αμερική:Ακτίνα tv

7. Η μετανάστευση στην τέχνη

Κινηματογράφος:

Νύφες

Οι *Νύφες* είναι βραβευμένη δραματική και ηθογραφική ταινία του γνωστού σκηνοθέτη Παντελή Βούλγαρη, παραγωγής 2004. Το θέμα της ταινίας είναι το ταξίδι 700 γυναικών, Ελληνίδων, Τουρκάλων, Ρωσίδων, από την Κωνσταντινούπολη προς τη Νέα Υόρκη, όπου θα συναντήσουν τους άντρες που πρόκειται να παντρευτούν, και ο έρωτας μεταξύ μίας από αυτές τις γυναίκες και ενός αμερικανού φωτογράφου.

Το Μίσος (La Haine) – 1995

Η υπόσχεση (La promesse) – 1996

Μία καλύτερη ζωή (A Better Life) – 2011

Λίλια για πάντα (Lilja 4 Ever) – 2002

Χορεύοντας στο σκοτάδι (Dancer in the Dark) – 2000

Λογοτεχνία:

Η πόλη

Η δύναμη του Ρείκι
Στο δρόμο των αρωμάτων
Φόνος 5 αστέρων
Θάλασσες μας χώρισαν
Επαναστατημένες ζωές
Το ταγκό των Χριστουγέννων

Δύο βιβλία, ένα θέμα: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

«Το κίτρινο σκυλί», Μισέλ Φάις, 2009, εκδ. Πατάκη
«Ναυαγίων Πλάσματα», Δημήτρης Νόλλας, 2009, εκδ. Κέδρος

Γράφει η Έφη Χ. Μαυροπούλου

Η λογοτεχνία της μετανάστευσης έχει μεγάλη ιστορία στη χώρα μας αρκεί να ανατρέξει κανείς στα δημοτικά τραγούδια της ξενιτιάς, στους λαϊκούς μύθους αλλά και μετέπειτα στα πιο λαϊκά ακούσματα. Ο νόστος του γυρισμού, η πίκρα του ξενιτεμένου, τα «μαύρα τα ξένα», είναι στοιχεία συνυφασμένα με την ελληνική παράδοση.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα από χώρα εξαγωγής μεταναστών, έγινε χώρα υποδοχής μεταναστών. Έτσι, ενώ είχαμε συγγραφείς όπως τον Αλεξάκη (Γαλλία) και τον Καλλιφατίδη (Σουηδία) όπου μέσα από το έργο τους υπήρχαν πολλές αναφορές για την Ελλάδα και πολλές φορές διακρίνονταν η νοσταλγία τους για τη μητέρα πατρίδα, σήμερα περνάμε στην αντίπερα όχθη.

Το θέμα της μετανάστευσης είναι έντονα επίκαιρο, αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι η αντιμετώπιση των μεταναστών και η χάραξη μεταναστευτικής πολιτικής αποτέλεσε και αποτελεί μείζον θέμα πολιτικής αντιπαράθεσης μεταξύ των κομμάτων. Επιπλέον, η μετανάστευση στην Ελλάδα έχει εξελιχθεί σε κοινωνικό πρόβλημα, δίνοντας τροφή για ρατσιστικές συμπεριφορές, που προκαλούν ποικίλες αντιδράσεις. Πως θα μπορούσε η λογοτεχνία να μείνει αμέτοχη;

Εύλογα μπορεί να αναρωτηθεί κανείς, είναι όντως η κοινωνική ευαισθησία ενός δημιουργού που τον κινητοποιεί να ασχολείται με τέτοια θέματα ή αντιθέτως προσπαθεί να εκμεταλλευτεί την επικαιρότητα με ότι οφέλη αυτό συνεπάγεται;

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η αλλαγή τόπου διαμονής, είτε αυτή λέγεται μετανάστευση είτε προσφυγιά , ένα φαινόμενο που μαστίζει τις σύγχρονες κοινωνίες . Επομένως δεν είναι άτοπη η άποψη πολλών ανθρώπων πως η σύγχρονες κοινωνίες είναι πολυπολιτισμικές. Γι' αυτό το λόγο λοιπόν οι άνθρωποι αποκτούν σιγά σιγά, με την πάροδο του χρόνου , αίσθηση της συλλογικότητας. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι «αγκαλιάζουν» τους μετανάστες και πρόσφυγες συνάνθρωπους τους. Αν και το μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης το έχουν αυτοί που κατέχουν την εξουσία, και οι απλοί πολίτες.

ΠΗΓΕΣ

www.asylo.gov.gr

<http://blogs.sch.gr/dstefanou/2014/07/09>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65/523,1922/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65/524,1927/>

https://el.wikipedia.org/wiki/Γενοκτονία_των_Ελλήνων_του_Πόντου

www.onalert.gr/stories/genoktonia-pontion-nekroi-imer.../25219

<https://mavropouloskostas.wordpress.com/19η-μαΐου-ημερα-μνημησ-τησ..>

www.alfavita.gr

<http://www.difernews.gr/articles/9/kosmos/118735/apokalupsi-i-viomixania-diakinisis-prosfugon-sti-tourkia/>

OHE: Ενα εκατομμύριο πρόσφυγες στην Ευρώπη μέχρι το τέλος του 2015 | iefimerida.gr <http://www.iefimerida.gr/news/238593/oie-ena-ekatommyrio-prosfyges-stin-eyropi-mehri-telos-toy-2015#ixzz3ux3roK5W>

<http://www.newsbeast.gr/world/arthro/2052568/o-egkefalos-tou-kiklomatou-diakinisis-prosfigon-pou-iche-lefta-ke-ginekes>

<http://www.ert.gr/thanatos-sta-nera-tou-anatolikou-egeou-kentro-diakinisis-prosfigon-i-smirni-vid/>

http://thessbomb.blogspot.gr/2015/08/blog-post_513.html

<http://prin.gr/?p=8958>

<https://www.amnesty.gr/>

<http://greece.iom.int/el>

www.wikipedia.gr

kathimerini.gr

wikipaideia

newsbeast

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ- ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

